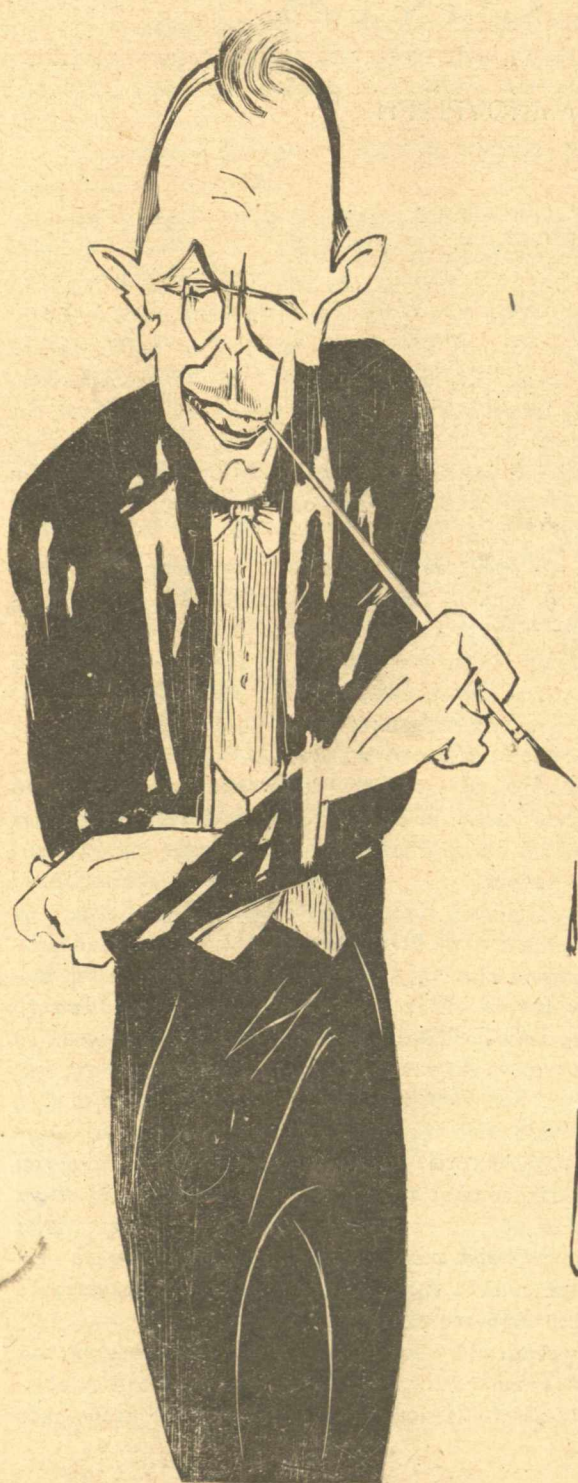

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΚΑΤΑ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1921

ΙΔΡΥΤΗΣ Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Καλλέργη 15
Νέον Φάληρον ('Αθηνών) Τηλεφ. Νο 30

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: 'Εσωτερικού . . . Δρ. 100
'Εξωτερικού εν γένει > 200

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.
ΕΤΟΣ Ε' - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 12-13
15 ΙΟΥΛΙΟΥ - 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ—ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ—ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΜΑΡΙΑΣ ΔΙΟΝ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ.— Παιδοκτονία. (Νο-
μικαί καί Κοινωνιολογικαί μελέται).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ—ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.— 'Η Μαύρη Πεταλούδα. (Μονό-
πρακτο Μουσικόδραμα).

ΦΕΙΔΙΑ ΣΥΛΛΙΜΝΙΩΤΟΥ.— 'Εσκή Σεχήρ. (Μικρασιατι-
καί 'Αναμνήσεις).

ΛΕΩΝΙΔΑ Χ. ΖΩΗ.— 'Επιφανής Διδάσκαλος.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.— Πώς αγαποῦν οἱ Τουρκαλες. (Διή-
γημα — Συνέχεια καί Τέλος).

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ.— 'Ιστορίαι.— 'Ανέκδοτα.—
Περίεργα.—

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 5

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΝΟΜΙΚΑΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΙΑ

ΥΠΟ

ΔΙΔΟΣ ΜΑΡΙΑΣ ΔΙΟΝ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗ

Παιδοκτονία κατά τόν ήμέτερον Π. Ν. καλεΐται ή υπό τής μητρός εκ δόλου τελουμένη καταστροφή τής ζωής του νόθου τέκνου τής, είτε μετά τόν τοκετόν αλλά πρό τής παρελεύσεως 24 ώρων απ' αὐτοῦ, είτε εν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ (άρθρ. 294 Π. Ν).

Ἡ παιδοκτονία τιμωρεΐται διά τής ποινῆς τῶν προσακάρων δεσμῶν κατ' ἐλάχιστον ἕξον δέκα πέντε καὶ κατ' ἀνώτατον ἕξον εἴκοσιν ἐτῶν.

*Ἐρωτητέον νῦν:

- 1) Εἶναι δίκαια ἤτοι εἶναι ἀναγκαία ή ἐπιβαλλομένη ποινή;
- 2) Διά τής τοσοῦτον σκληρᾶς ποινῆς εἶναι δυνατόν νά ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδοκτόνων;

*Ἴδωμεν.

Ἡ παιδοκτονία νῦν λίαν εὐλόγως θεωρεΐται ὡς ἐγκλημα εκ τῶν μάλλον σιρεφωμένων κατὰ τής κοινωνίας.

Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ή παιδοκτονία ἦτο φόνος κατ' ἀνάγκην, ἐφόρευον τὰ νεογνά, ὡς ἐφόρευον τοὺς γέροντας, ἵνα ἐλαττωσῶσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνωφελῶν στομάτων, κατὰ προτίμησιν δ' ἐφόρευον τὰ θήλεα ὄντα βάρους εἰς τὴν οἰκογένειαν.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἀναφέρει ὁ Διόδωρος, ἐσκέπτοντο δι, ἀφ' οὗ οὗτοι εἶχον δώσει τὴν ζωὴν εἰς τὰ τέκνα τῶν εἶχον καὶ δικαίωμα θανάτου ἐπ' αὐτῶν, θέλοντες ὁμως συγχρόνως νά τιμωροῦνται καὶ οἱ τοιοῦτοι παιδοκτόνοι ὑπεχρέουν τούτους νά μένωσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ἔχοντες ἐνηγκαλισμένον τὸ πτώμα τοῦ τέκνου τῶν.

Ἐν Ἑλλάδι μόνον ἐν Σπάρτῃ τὰ ἀσθενῆ ή ἀμορφα βρέφη ἐθανατοῦντο ριπτόμενα εἰς τὰς λεγομένας Ἀποθέτας, βαρᾶθρῶδη παρὰ τὸν Ταῦγετον τόπον· διότι μὴ δυνάμενα νά ὑπηρετήσωσιν ὡς στρατιῶται, ἐλογίζοντο ὁλως ἀχρηστα ἐπὶ τής γῆς.

Εὐτυχῶς ή ἀνάπτυξις τῶν φυσικῶν συναισθημάτων σὺν τῇ προόδῳ τοῦ πολιτισμοῦ κατέστησαν μάλλον σπανίας τὰς παιδοκτονίας, ἀντικατέστησε δὲ ταύτας ή ἐκθεσις τῶν νεογνῶν εἰς τὰς πλατείας καὶ εἰς ἄλλους δημοσίους τόπους. Οὕτω βλέπομεν διὰ τής προόδου τοῦ πολιτισμοῦ ὑπεχώρησεν ἐν ἀδίκημα ὀλιγώτερον βεβύ, ὡς εἶναι ή παιδοκτονία, δὸν τὴν θέσιν αὐτοῦ εἰς ἔτερον

βαρύτερον εἰς στάδιον εὐρύτερον, εκ τής ἀπλῆς ἀνηθικότητος ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἐγκλημα.

Ἡ αὐτὴ κατάστασις ἦτο ἐν Ρώμῃ, πλὴν ὁ Ρωμύλος, ὅστις προῆλθεν εκ τής χορείας τῶν ἐκθέτων διέταξε ν' ἀνατρέφωνται ὑπὸ τῶν γονέων τῶν ὄλα τὰ παιδία ἄρρενα τε καὶ θήλεα. Μὴ θέλων ὁμως νά σταματήσῃ ἀποτόμως διὰ μιᾶς ἀπαγορεύσεως μακροχρόνιον ἔθιμον εἶπεν, δι' ἐπιτρέπεται ή ἐκθεσις τῶν δυσειδῶν ἀρρένων καὶ τῶν μὴ πρωτοτόκων θηλέων ὑπὸ τὸν ἕξον ὁμως νά κρατῶσι ταῦτα οἱ γεννήτορες μέχρι συμπληρώσεως τοῦ τρίτου ἔτους τής ἡλικίας αὐτῶν.

Διὰ τοῦ ὅρου τούτου ἡλιεζε νά καταπαύσῃ ἀνεπαίσθητος τὸ φρικτὸν τοῦτο τής ἐκθέσεως ἔθιμον, διότι τίς πατήρ θά ἐδέχετο ἐπὶ τριετίαν τὰς θωπείας καὶ τὰ μειδιάματα τοῦ τέκνου του καὶ εἶτα θά εἶχε τὴν δύναμιν νά ἐκθέσῃ τοῦτο; Πῶς ἠδύνατο νά λάβῃ μίαν τοσοῦτον σκληρὰν καὶ ἀγρίαν ἀπόφασιν;

Τῆς δυσμορφίας τῶν τέκνων δὲν ἀφῆγεν ὁ Ρωμύλος μόνον κριτὴν τὸν πατέρα, ἔδει τοῦτο ν' ἀπεφασισθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ πέντε εκ τῶν πλησιέστερον οἰκούντων γειτόνων ἐπὶ ποινῇ δημεύσεως τοῦ ἡμίσεως τής περιουσίας τοῦ πατρός.

Οἱ περιορισμοὶ οὗτοι ἦσαν ἐν μέγα δῆμα πρὸς τὴν φιλάνθρωπιαν, πλὴν δὲν διήρκεσαν ἐπὶ μακρόν. Καὶ πλείσταις ἐτι θρησκεΐται τής ἐποχῆς ἐκείνης ἐπέδαλον τὴν θυσίαν τῶν τέκνων. Εἶτα διὰ τοῦ δωδεκαδέλτου ὁ πατήρ εἶχε δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν τέκνων του. Τὸ δικαίωμα τοῦτο διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν περίοδον τής δημοκρατίας. Καὶ αὐτὴ ή ἐκθεσις τῶν νεογνῶν δὲν ἦτο εἰμῆ ἐν εἶδος διαθέσεως τής ζωῆς τοῦ νεογεννήτου καὶ δύναται τίς εἶπειν εκ τῶν μάλλον εὐαρέστων, διότι πλείστοι πατέρες στερούμενοι τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἐξέθετον τὰ τέκνα τῶν εἰς τὰ μάλλον πολυσύχναστα μέρη τής πόλεως, ἐνθα συνελέγοντο παρὰ φιλάνθρώπων διαδοτῶν. Οὕτω δὲ τὰ θῶα ταῦτα θύματα τής πατρικῆς ἀναληγσίας καθίσταντο δοῦλοι τοῦ εὐρόντος ταῦτα.

Αἱ γινῶμαι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὅσον ἀφορᾶ τὴν παιδοκτονίαν καὶ τὴν ἐκθεσιν τῶν νεογεννήτων εἶναι ἐκπληκτικά. Ὁ Πλάτων ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν ὑπερβολικὸν

πολλαπλασιασμὸν τῶν πολιτῶν καὶ τὸν ἐκφυλισμὸν τοῦ εἶδους ἵπαγορεύει εἰς τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἔχουσι ὑπερβῆ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τής ἡλικίας τῶν καὶ εἰς τὸς ἄνδρας αἵτινες ἔχουσιν ὑπερβῆ τὸ πεντηκοστὸν νά γεννώσι τέκνα· ἐν περιπτώσει δὲ γε νήσεως διατάσσει νά ἐκθέτωσι ταῦτα, ἄμα τῇ γεννήσει τῶν, ἵνα οὕτω ἀπόλλυνται.

Ὅμοιος ὁ Ἀριστοτέλης ἐπιδοκιμάζει τὴν ἐκθεσιν τῶν νεογεννήτων καὶ τὴν παιδοκτονίαν εἰς παρομοίαις περιπτώσεις.

Ὁ Κικέρων ἐπαινεί τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ δωδεκαδέλτου, ὅπερ διατάσσει τὸν φόνον τῶν κακῶς διαπεπλασμένων παιδίων. Ὅμοιος ὁ Tacitus καὶ φιλόσοφος Seneca.

Οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς εἶναι, ὡς εὐνόητον τυγχάνει, κατὰ τής παιδοκτονίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 315 ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος προσπαθῶν νά ἐλαττώσῃ τὰς αἰτίας τῶν παιδοκτονιῶν διατάσσει τοὺς Δημοσίους ἀρχοντας τής Ἰταλίας νά προμηθεύωσι τροφήν καὶ ἐνδύματα εἰς τὰ πτωχὰ παιδία εκ τε τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ Ταμείου. Τῷ 322 ὁ Νόμος οὗτος ἐφηρμόσθη εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀπηγορεύθη ή πώλησις τῶν παιδίων. Πλὴν βραῦτερον λόγῳ τής μεγίστης οἰκονομικῆς δυσπραγίας αὐτοῦ ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἠναγκάσθη νά ἐπαναφέρῃ τοὺς νόμους τῶν προκατόχων του. Ἡ κατάσταση οὕτω διήρκεσε μέχρι τοῦ τέλους τοῦ IV αἰῶνος καὶ εἰδικώτερον μέχρι τοῦ 374ου ἔτους ὁπότε οἱ αὐτοκράτορες Valentiniano, Valente καὶ Graziano διέταξαν ὅπως ἕκαστος ἀνατρέφῃ τὰ ἴδια αὐτοῦ τέκνα θεοπίσαντες ἄμα καὶ αὐτὴν ἐτι τὴν ποιήν τοῦ θανάτου διὰ τοὺς φονεύοντας ή ἐκθέτοντας τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα.

Μετὰ τὸν Νόμον τοῦ ἔτους 374ου ή παιδοκτονία κατέστη σχεδὸν σπανία, οὐχὶ ὁμως καὶ ή ἐκθεσις ἦτις ἐτιμωρεῖτο σχετικῶς ἐπιεικέστερον.

Ὁ Ἰουστινιανὸς διὰ τοῦ Νόμου 3 ὤρισεν, δι' τὸ εὐρισκόμενον καὶ ἀνατρεφόμενον ἐκθετον δὲν θά ἦτο δοῦλος τοῦ εὐρόντος, ἀλλ' ἐλεύθερος.

Κατὰ τοὺς βαρβάρους χρόνους οἱ Νόμοι ἐτμῶρου κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἦττον αὐστηρῶς τὴν παιδοκτονίαν καὶ τὴν ἐκθεσιν.

Οἱ Κέλται ὡς ἀναφέρει ὁ Τάκιτος ἔρριπτον εἰς τὸν ποταμὸν τὰ νόθα τέκνα, ἵνα ἐκδικήσωσι τὴν ὕβριν τῶν γενομένων εἰς τὴν γαμήλιον κλῆνιν.

Τρώγειν τὰ παιδία, γράφει ὁ Oldfield, εἶναι εκ τῶν μάλλον συνήθων ἐν Αὐστραλίᾳ ἐν καιρῷ σιτοδείας. Τοῦτο μολονότι φαίνεται ἀπίθανον θεβρισὶ καὶ ὁ Sturt, ἀναφέρει δὲ καὶ ὁ Letourneau εἰς τὸ βιβλίον του «L' evolution de la morale».

Ἐν Τασμανίᾳ τὸ καταπατήθῃ μητρικὸν ἐνστικτον ἐκαιοποιεῖται κατ' ἄλλον τρόπον. Αἱ γυναῖκες μετὰ τὸν φόνον ή τὴν ἐκθεσιν τῶν ἰδίων αὐτῶν τέκνων υἱοθετοῦσι νεαροὺς κύνας καὶ ἀνατρέφουσι τούτους μετὰ μεγίστης σιτοργῆς.

Παρὰ πλείστοις ἀγρίοις λαοῖς, δταν γυνή τις γεννή-

σῃ δύο τέκνα ὁ σύζυγος ὑποχρεῖ αὐτὴν νά φονεύσῃ ή ἐκθέσῃ τὰ ἐν.

Εἰς πλείστας μικρὰς νήσους, ἐνθα τὰ τρόφιμα εἶναι ἐλάχιστα ή παιδοκτονία ἔχει σχεδὸν καθιερωθῆ διὰ νόμου, οὕτω εἰς τὴν Τί ορία, εἰς τὰς νήσους Radak ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῶν κανόνων τής ἡθικῆς νά φονεύηται τὸ τρίτον καὶ τέταρτον τέκνον. Εἰς 5λας τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους ἀναφέρει ὁ Balestrini εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Aborto infanticidio ed esposizione d' infante» ή παιδοκτονία ἐν τῇ πρᾶκτικῇ ἦτο κοινοτάτη, μάλιστα ὑπῆρχε καὶ ἐπάγγελμα τῶν καλουμένων «παιδοκτόνων» «ucciseri fanciulli» αἵτινες περιήρχοντο τὰ διάφορα χωρία προσφέροντες τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὰς μητέρας, κατ' ἔθιμον δ' ἔδει τὸ παιδίον νά ἐθυσιάζετο ἄμα τῇ γεννήσει. Ἐν τοῦτο ἐξῆ ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησιν του χρόνον ή δημοσία γνώμη, οὐχὶ ὁ νόμος, ἀπηγόρευε τὴν παιδοκτονίαν, ἀναγνωρίζουσα εἰς τὸ νεογεννηθὲν τὸ δικαίωμα νά ζήσῃ καὶ ποιούσα οὕτω ἐναργῶς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸν διερμηνέα τοῦ ἀνανύψαντος μητρικοῦ ἐνστικτου.

Εἰς τὴν νέαν Galles καὶ εἰς τὴν νήσον Malloile ή παιδοκτονία εἶναι κοινοτάτη. Ὁ Colius διηγεΐται δι' εἰς τὴν νοτίαν νέαν Galles ἂν εἰς αὐτόχθων ἀπολέσῃ τὴν σύζυγόν του ἐν ᾧ ἀκόμη αὐτὴ γαλουχεῖ τὸ νεογνόν τῶν, τοποθετεῖ πλησίον τοῦ πτώματος τής νεκρᾶς ἤδη συζύγου τὸ πλῆρες ζωῆς νήπιον καὶ φονεύει αὐτὸ ρίπτον εἰς αὐτὸ ἐγκώδη λίθον.

Εἰς τὴν Κίναν ἂν μήτηρ τις προβλέπῃ δι' δὲν θά ἐχῇ τὰ μέγα ν' ἀναθρέψῃ τὸ τέκνον τής ἐκτίθησι τοῦτο εἰς ἀγρόν τινα τής πατρίδος τής.

Εἰς τὸ Jagas παρὰ τῇ Cougo φονεύουσι πᾶν παιδίον γεννώμενον κατὰ τὴν διάρκειαν πολέμου τινὸς καὶ θεωρεΐται λίαν τιμητικὸν διὰ τοὺς γονεῖς, τοὺς δυναμένους νά θυσιάσωσιν οὕτω τὰ τέκνα αὐτῶν.

Παρ' ἡμῖν σήμερον τῆ δικήματα τής παιδοκτονίας καὶ τής ἐκθέσεως δὲν ἔχουσιν ὡς αἰτίαν τὸν λόγον, οὕς εἶχον τὸ πάλαι.

Τίς μήτηρ θά εὐρεθῇ σήμερον ἤτις θά ἐκθέσῃ ή θά φονεύσῃ τὸ σπλάχνον τής διὰ λόγους πενίας ή διὰ ν' ἀποφύγῃ τὰς φροντίδας τής ἀνατροφῆς του;

Σήμερον τὰ αἰτία τής παιδοκτονίας καὶ τής ἐκθέσεως τῶν νεογνῶν εἶναι καθαρῶς κοινωνικά. Ἡ μήτηρ καὶ δὴ ή κόρη μήτηρ ἐκτίθησι, ή φονεύει τὸ τέκνον τής διὰ νά σώσῃ τὴν ἐαυτῆς τιμὴν καὶ τὴν τής οἰκογενείας τής, εἴποτε δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ζυὴν τής.

Ἡ βρεφοκτονία λέγει ὁ Veccaria, εἶναι ἀποτέλεσμα τής ἀφύκτου ἀνάγκης εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται ή ἀπατηθεῖσα ή διασθεῖσα γυνή, ἀναγκαζομένη νά ἐκλέξῃ τὴν ἴδιαν αὐτῆς ἀτιμίαν ή τὸν θάνατον τοῦ βρέφους τὸ ὁποῖον δὲν αἰσθάνεται τὴν στέρησιν τής ζωῆς, προκρίνει τὴν βρεφοκτονίαν παρὰ τὴν κατασχόνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξ ἀνάγκης μέλλει νά πέσῃ καὶ αὐτὴ καὶ ὁ δυστυχῆς αὐτῆς καρπός.

Ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσι τυγχάνει ὁ γάμος εἶναι ή βάση τής οἰκογενείας, ή οἰκογένεια ή βάση τής πολιτείας.

Ο έσωτερικός βίος λέγει ο Paul Janet εις τὸ βιβλίον του «Φιλοσοφία τῆς εὐτυχίας» ὁ εἰκογενειακὸς βίος εἶναι ὁ εὐτυχέστερος συνδυασμός, ὃν ἐνέπνευσεν εἰς ἡμᾶς ἡ φύσις, ὡπως ἀπολαύσωμεν συγχρόνως τῆς ἀκηδείας καὶ βρασιῶν τῆς μονήρου βίου καὶ τοῦ θαγγήτρου τῆς κοινωρίας. Ὅστις προσβάλλει τὸν γάμον προσβάλλει τὴν κοινωρίαν καὶ πολιτείαν καὶ ὑποσκάπτει ἀμφοτέρους. Ὁ μονογαμικὸς γάμος εἶναι θεβλίως μία τῶν οὐσιωδῶν βάσεων τῆς ἀστικῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἂν ὁ νόμιμος γάμος παριστᾷ τὸ ἐν μέρος τοῦ ἐγγάμου βίου τῆς κοινωρίας, ἢ ἐλευθέρα ἔνωσις παριστᾷ τὸ ἕτερον.

Ὁ νόμιμος γάμος εἶναι ἢ μία ὄψις, ὁ ἐλεύθερος τοιοῦτος ἢ ἕτερα ὄψις τοῦ νομίσματος. Ὅταν ὁ ἀνδρικός κόσμος ἐξ οἰαδῆποτε αἰτίας δὲν εὐρίσκει ἱκανοποίησιν εἰς τὸν νόμιμον γάμον καταφεύγει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν ἐλεύθερον τοιοῦτον. Ὅστις ἐκ τῶν ἀνδρῶν παρητήθη τοῦ νομίου γάμου, ζητεῖ κατὰ κανόνα νὰ ἱκανοποιηθῆ διὰ τοῦ ἐλευθέρου τοιοῦτου.

Ὅτως εἶναι ἡ κατάστασις πολὺ εὐνοϊκώτερα διὰ τοὺς ἀνδρας, οἵτινες ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως ζῶσιν ἐν ἀγαμίᾳ, καθὼς καὶ δι' ἐκείνους, εἰς οὓς ὁ γάμος δὲν παρέχει, ὅτι ἐπιθυμοῦσι παρὰ διὰ τὰς γυναίκας.

Ὁ ἀνδρικός κόσμος πασῶν τῶν ἐποχῶν ἐθεώρησε τὸν ἐλεύθερον γάμον, ὡς προνομίον ἀνήκον εἰς αὐτόν. Τοσοῦτον ἔμως σκληρότερον καὶ αὐστηρότερον ἐπιτηρεῖ καὶ καταδικάζει πάσας τὰς γυναίκας, ἐν ἧ περιπτώσει ὑποπέσωσιν εἰς παράπτωμά τι, πλὴν τὰ σφάλματα τῶν γυναικῶν, λέγει ὁ Jean Paul Bieher πεισθέντες ἐκ τῆς εὐαισθησίας των ἐν ᾧ τὰ τῶν ἀνδρῶν πάντοτε ἐκ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς οὐκλήροτητος αὐτῶν. Δυνάμει τῆς κυριαρχίας του ἐκ τῆς ἀγνότητος τῆς γυναικὸς ἐξαρτᾷ τὴν κοινωρικὴν θέσιν τῆς καὶ τὸν γάμον τῆς, ἀδιάφορον ἂν αὐτὸς εἶναι τελείως πεπορωμένος ἠθικῶς.

Διὰ τὸν ἀγαμον ἀνδρα ἢ κατάστασις εἶναι ἐξόχως εὐνοϊκή. Ἡ φύσις ἀπέδωκε τὰς συνεπείας τῆς γεννήσεως εἰς μόνην τὴν γυναίκα· ὁ ἀνὴρ ἐκτὸς τῆς ἀπολαύσεως οὔτε κόπον οὔτε εὐθύνην ἔχει, μάλιστα προστατεύεται καὶ ὑπὸ τοῦ Νόμου, ὡς ἂν ἡ γυνὴ νὰ ἦ ἢ παραπλανῶσα ὁ δὲ δυστυχὴς ἀσθενὴς ἀνὴρ ὁ παραπλανώμενος.

Ὅτι ὁ ἀνὴρ δὲν αἰσχύνεται διὰ τὴν λυπηρὰν ταύτην καὶ ἀναξιοπρεπῆ δρᾶσιν εἶναι οἰκτρὸν πλὴν φυσικόν. Βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ ἀνδρικός κόσμος εὐχαριστεῖται εἰς τὸν βόλον αὐτόν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ παραπλανώμενου καὶ δὲν διαμαρτύρεται οὔτε ἐκεῖ κἂν ἔνθα ἢ παραπλάνησις αὐτὴ τὸν θίγει κατὰ τρόπον φανερώτατον.

Τὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν σύνθεσιν τῆς οἰκογενείας εἶναι τοσοῦτον παλαιὰ ὅσον καὶ ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλ' ἀπητήθη νὰ παρέλθωσι πολὺ αἰῶνες μέχρις οὗ τε θῶσι ταῦτα οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ λυθῶσι.

Μεταξὺ πάντων τῶν συναισθημάτων εἰς ἃ ὑπόκειται ὁ ἀνθρώπος μέζονα ἔντασιν ἔχει ἢ ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα. Μολοντί τὸ συναισθημα τοῦτο εἶναι ἀνεπτυγμένον πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς γεννήτορας εἰς τὴν γυναίκα εὐρίσκειται εἰς τὸ ἀπώγειον τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ.

Τὸ μητρικὸν φίλτρον εἶναι ἰσχυρότατον, γεννᾶται δὲ ζῆτημα ἂν ὑπάρχη ἀνώτερον συναίσθημα εἰς τὴν γυναίκα.

Ὁ Auguste Comte ἐν τῇ περὶ ἐγκεφάλου θεωρίᾳ του κατατάσσει τοῦτο μετὰ τὸ ἐνστικτὸν τῆς γενετηρίου ὁρμῆς.

Ὁ Gall εἰς τὸ ἔργον του περὶ λειτουργίας τοῦ ἐγκεφάλου, δὲν ἀπαικρύνεται τῆς θεωρίας τοῦ Comte ὁ ποστηρίζων, ὅτι ἐδράζεται ἐν κύταρον εἰδικῶν τοῦ ἱνιακοῦ ὁστοῦ περισσότερο ἀνεπτυγμένον εἰς τὴν γυναίκα ἢ εἰς τὸν ἀνδρα.

Ὁ Ιλιρὸς Dumas ὑποστηρίζει, ὅτι τὸ μητρικὸν ἐνστικτὸν ἢ ὁ ἔρωσ πρὸς τὸ προῖόν τῆς γυναικείας γονιμότητος εἶναι ἐνστικτὸν θεμελιώδες, μία ἀρετὴ πρωτογενῆς ἔχουσα εἰδικὴν ἀνατομικὴν ἔδραν.

Ἡ μητρικὴ ἀγάπη εἶνε ἀλτροῦστικὴ, διὰ τὴν πατρικὴν δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτό. Καθ' ὁμοφώνον γνώμην τῶν διαφόρων ψυχολόγων ἀλλαχῶ δέον ν' ἀζητηθῶμεν τὸ ἐλατῆριον ταύτης.

Τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς ἀγάπης τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καὶ δὴ τῆς μητρικῆς ἀγάπης δὲν παρατηρεῖται μόνον εἰς τὸν ἀνθρωπὸν ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ εἶ τὰ ζῷα.

Μολοντί ὅμως τὸ μητρικὸν φίλτρον εἶναι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον εἰς τὴν γυναίκα δὲν παύομεν καθ' ἑκάστην νὰ πληροφοροῦμεθα ἀμβλώσεις ἢ ν' ἀναγιγνώσκωμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας παιδοκτονίαν καὶ ἐκθέσεις τέκνων. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν πρόδοον τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ εἰς τὴν ἐλευσινὴν κοινωρικὴν μας κατάστασιν.

Ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ὁ προσδεῦων πολιτισμὸς ἐπεκτείνεται μέχρι τῆς τελευταίας γωνίας. Ὁ οὐδὲς τοῦ χωρικοῦ, ὅστις μετὰ διετῆ διαμονὴν εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς στρατώνας, ἔθιξ θεβλίως δὲν ἐνστερνίζεται ἀνωτέραν ἠθικὴν ἐπιστρέφει εἰς τὸ χωρίον του φέρων μεθ' ἑαυτοῦ οὐ μόνον σπανίως νοσήματα τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ πλείστας ὄσας νέας ἰδέας καὶ ἀνάγκας ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ παραχθείσας, τὰς ὁποίας καὶ μακρὰν εὐρισκόμενος θέλει ἐπ' ἴσης νὰ ἱκανοποιῇ.

Ὁ κάταικος τῶν χωρίων διὰ τῆς μετὰ τῶν πόλεων συγκοινωνίας γνωρίζει τὸν κόσμον ἀπὸ ἀλλῆς ὁλως νέας καὶ δελεαστικῆς ἀπόψεως κατέχεται ὑπὸ νέων ἰδεῶν καὶ ἀποκτᾷ νέας ἀνάγκας ἀγνώστους μέχρι σήμερον αὐτῷ.

Εἰς τὴν ἀθρωπίνην κοινωρίαν εἶνε συνδεδεμένα ὅλα τὰτομα διὰ χιλιάδων λεπτῶν νημάτων, εἶναι δ' ὁ σύνδεσμος τόσον μεγαλύτερος, ὅσον ἀνώτερος εἶνε ὁ πολιτισμὸς ἐνός λαοῦ. Ὅταν συμβαίνωσιν διαταράξεις εἶναι αἰσθηταὶ εἰς ὅλα τὰ μέλη.

Δὲν δύναται τις θεβλίως ν' ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ἡ θάσις πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ζωῆς εἶναι θαθέως κεχαραγμένη εἰς τὴν νέαν κοινωρίαν.

Δυστυχῶς οἱ κρατοῦντες δὲν βλέπουσιν θαθέως τὰ πράγματα εἴτε δὲν θέλουσι νὰ βλέπωσιν αὐτὰ, ἔνεκα τούτου οἱ κοινωρικοὶ καὶ οἰκογενειακοὶ δεσμοὶ χαλαροῦνται περισσότερο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Τὰ πανοσιδῆ ἐγκλήματα καὶ ἢ αὔξησις αὐτῶν εὐρίσκειται εἰς συνάφειαν μετὰ τὴν κοινωρικὴν κατάστασιν, πλὴν

τὸ τοιοῦτον ἢ κοινωρία δὲν θέλει ν' ἀναγνωρίσῃ. Εἰσάγει, ὡς ἡ Στρουθοκάμηλος, τὴν κεφαλὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἀμμον, ἵνα μὴ ἀναγκασθῆ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀξιοκατάκριτον κατάστασιν τῆς καὶ ἀπατᾷ ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν ἀνδρῶν δὲν βλέπει τί ποτε ἄλλο εἰς τὰς γυναίκας ἢ μέσα πρὸς ὠφέλειαν καὶ διασκέδασιν τῆς.

Δὲν δύναται τις θεβλίως ν' ἀρνηθῆ, ὅτι ἡ σημερινὴ κοινωρία ἔχει περισσότερο ἐξελιχθῆ τῶν προγενεστέρων ἢ γυνὴ ἴσταται ὑψηλότερον, ἀσχολεῖται εἰς ἔργα ἀξιοπρεπέστερα, ἤρξατο νοῦσα τὴν ἀτομικότητα αὐτῆς, πλὴν ἡ ἰδέα ἢ ἀφορώσα εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο γενῶν ἔμεινε κατὰ βάθος ἢ αὐτῆ. Ὁ καθηγητὴς Loreng von Stein εἰς τὸ βιβλίον του «ἡ γυνὴ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας» γράφει μεταξὺ ἄλλων ὁ ἀνὴρ θέλει «σύντροφον, ἢ τις ὄχι μόνον νὰ τὸν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ καὶ νὰ «τὸν ἐννοῇ» ζητεῖ ὄχι μόνον ἢ καρδίαν ταύτης νὰ κτυπῆ «διὰ αὐτόν ἀλλὰ καὶ ἢ χεῖρ νὰ τοῦ λε αἶνη τὸ μέτωπον» «ἐν τῇ ἐμφανίσει του νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην, τὴν ἡσυχίαν, «ἐτὴν τάξιν καὶ σιωπηρῶς νὰ δεικνύῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς κυριότητα του καὶ χιλία ἄλλα πράγματα, αἵτινα ἡμερησίως «ἐπέρχονται εἰς τὸν νοῦν του. θέλει τινά, ὁ ὁποῖος περὶ «ἄλλα τὰ πράγματα ταῦτα νὰ δίδῃ τὸ ἀνέκφραστον ἐ «κεῖνο ἄρωμα τῆς γυναικὸς, ὅπερ εἶναι ἢ ζωογονοῦσα «θερμότης ἐν τῇ οἰκιακῇ ζωῇ».

Ἄλλ' ἀπὸ τὸν φαινομενικὸν τοῦτον ἔπαινον τῆς γυναικὸς κρύπτεται ἢ καταπίσις αὐτῆς καὶ ὁ ταπεινότητος ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀνδρός.

Ἡ ἐποχὴ μας ἢ ἀποβλέπουσα πρὸς τὰ χρήματα καὶ τὰ ὑλικά μέσα κλίνει πρὸ τοῦ ἔχοντος μέγα χρηματοφυλάκιον εὐχρηστότερον ἢ ἐνώπιον τοῦ ἔχοντος μέγα πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα, ὅταν ἔχη τὸ ἀτύχημα νὰ ἦ πτωχός.

Ὁ πλέων χθαμκλὸς ἐγωϊσμὸς θραύει ἀναιδῶς τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς φιλίας πανταχοῦ, ἔνθα εὐρίσκειται εἰς ἀντίθεσιν μετ' αὐτῶν, λέγει ὁ Hartmann εἰς τὸ βιβλίον του «Philosophie de l'incoucint».

Γνωστὸς τυγχάνει ἡμῖν, ὅτι μετὰ τὸ ἐστικτὸν τῆς αὐτοσυντηρήσεως πρὸς τὸ ὅποιον ὠθεῖται τὸ ἄτομον τὸ τῆς διαιωνίσεως τοῦ εἶδους ἀποτελεῖ φυσικὸν νόμον καὶ ἀνγκυῶν ὅρον τῆς ζωῆς.

Οἱ περιορισμοὶ τοῦ νομοθέτου εἰσὶν ἀνίκανοι νὰ ἐξουδετερώσωσιν ὠρισμένας ἐκδηλώσεις ὀργανικὰς καὶ ψυχικὰς ἀπορροούσας ἐξ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων.

Πάντες γνωρίζομεν, ὅτι, ὅταν ὠθεῖται τις πρὸς ἐκτέλεσιν ὠρισμένης πράξεως ὑπὸ ὀργανικῶν ἀναγκῶν εἴτε καὶ διαίῳν μορφῶν τῶν ἰδίων παθῶν ἢ θέλησις, ἢ ψυχρὰ λογικὴ καὶ αἱ νομικαὶ συνέπειαι οὐδὲν ἰσχύουσιν.

Μολοντί ὅμως πάντες ἐπιστήμονές τε καὶ μὴ συνομολογοῦμεν τῶνωτέρω, ἂν ἀντιληφθῶμεν τὴν ὑπερέτριαν ἡμῶν οὕσαν κόρην — μετέρα ἐξανίσταται τὸ ἠθικὸν ἡμῶν συναίσθημα, ὑβρίζομεν καὶ ἐκδιώκομεν ταύτην τῆς οἰκίας ἡμῶν χωρὶς θεβλίως νὰ γνωρίζωμεν τὰς περιστάσεις ὑφ'

ἃς ἢ δυστυχὴς αὐτὴ ἐγένετο μήτηρ. Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ταύτης, δὲν θέλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν εἰς αὐτὴν βίαια πάθη, δὲν θέλομεν νὰ πιστεῦσωμεν, ὅτι λόγῳ τοῦ χαρακτῆρος τῆς καὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς ἐπίστευσεν εἰς λόγους πλάνου ἐραστοῦ ἐλπίζουσα γάμον. Δησημονοῦμεν εἰς ἦτο καὶ εἶνε ἔτι σχεδὸν μέχρι σήμερον ἢ διαπαιδαγωγῆσις τῆς νεανίδος εἰς οἰανδήποτε κοινωρικὴν τάξιν κἂν ἀνήκει. Μορφοῦται, ἀνατρέφεται, ἵνα ὄνειροπολῆ διαρκῶς ἕνα σύζυγον, ἕνα σωτήρα!!!

Διὰ τῆς μορφώσεως, ἢν δίδομεν αὐτῇ μεγαλύνομεν τὴν ἐρεθιστικότητα τῶν νεύρων καὶ τῆς φαντασίας αὐτῆς. Δὲν ἐφρονίσασμεν ν' ἀναπτύξωμεν αὐτῇ ὑγιᾶ νοῦν καὶ δύναμιν σκέψεως, φυσικὸν θάρρος καὶ σταθερότητα χαρακτῆρος.

Δησημονοῦμεν τὸ χρηματηστήριον τοῦ γάμου, λησημονοῦμεν τὸν μετ' οὐ πολὺ χλευασμὸν τῆς κοινωρίας, διότι θὰ εἶναι γεροντοκόρη!!!

Ἀντὶ δὲ νὰ παρηγορήσωμεν ταύτην διὰ τὸ ἀκούσιον πάθημά τῆς, χλευάζομεν, ὑβρίζομεν, καὶ ἐκδιώκομεν τῆς οἰκίας ἡμῶν ἐξαναγκάζοντες οὕτω ταύτην νὰ κρύψῃ ὀπωσδήποτε τὸν εὐγενέστερον καὶ ὑψηλότερον προσορισμὸν τῆς γυναικὸς, τὴν μητρούτητα. Διατὶ νὰ πληγῶνωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς συμπεριφορᾶς μας τὴν πληγῶμένην ἤδη ψυχὴν καὶ καρδίαν τῆς νεαρᾶς ταύτης ὑπάρξεως, ἢ τις δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ ἡμῖν: Τὸ παιδίον τοῦτο ἀνήκει καὶ εἰς τὸν Β, ὃν ἠγάπησα καὶ ὅστις μετ' ἠπάτησε καὶ μ' ἐγκατέλειψεν.

Εἶναι ἢ δυστυχὴς μόνη ὑπεύθυνος διὰ τὴν πράξιν τῆς ταύτης;

Διατὶ ν' ἀφήσωμεν ἀπροστάτευτον τὴν ἀτιμασθεῖσαν κόρην καὶ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς μας νὰ ὠθήσωμεν ταύτην θαθύτερον εἰς τὴν ἐλευσινότητα καὶ καταστροφὴν, πολλάκι; δὲ καὶ εἰς τὸ ἐγκλημα;

Διατὶ ν' ἀναγκάσωμεν τὴν δυστυχῆ ταύτην ὑπαρξιν ἃ, δὲν φρονεῖται τὸ τέκνον τῆς πάντως νὰ ἐγκαταλείψῃ τοῦτο;

Δὲν εἶναι ἐγκλημα ν' ἀπόλλυνται κατ' ἔτος τοσαῦται ἀνθρώπινοι ὑπάρξεις; Οὐδεὶς θεβλίως ἐξ ἡμῶν ἀγνοεῖ τὴν τύχην τῶν τοιοῦτων τέκνων ἢ βίπτονται εἰς τὰς ὁδοὺς, ἔνθα γίνονται βορὰ τῶν κυνῶν ἢ στέλλονται εἰς τὸ βρεφοκομεῖον, πλὴν καὶ ἢ τύχη τῶν εἰ; τὴν βρεφοδόχον βίπτωμένων δὲν εἶναι διάφορος, δὲν τρώγονται θεβλίως ὑπὸ τῶν κυνῶν πλὴν ἀποθνήσκουσιν. Οἰαδήποτε περιποίησις κἂν ἐπιδαφιεύηται εἰς τὰ νήπια ἐν τῷ βρεφοκομείῳ, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ζήσωσι τὰ δυστυχῆ ταῦτα ἄνευ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος;

Κατὰ τὸ ἔτος 1925 εἰσηλθον εἰς τὸ βρεφοκομεῖον 1180 βρέφη, ἐκ τούτων ἀπέθανον τὰ 914!!!

Ἀπὸ τοῦ 1915 — 1925 εἰσηλθον εἰς τὸ βρεφοκομεῖον 12.000 βρέφη, ἂν ἢ θνησιμότης τούτων ἦτο ἢ φυσικὴ εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν ἦτοι 35%, ἔδει νὰ ἔζων σήμερον 7.800, αἵτινα εὐτυχῶς, κατὰ θέλιαν πρόνοιαν δὲν ζῶσι, διότι ποῖον ἴδρυμα καὶ διὰ τίνων πόρων θὰ ἦτο

δυνατόν νά περιβάλῃ τὸν μέγαν τοῦτον ἄριθμόν τῶν ἄνευ γονέων τέκνων;

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν τοιοῦτων τέκνων, προέρχονται εἰ ἐγκληματῖαι, τυχοδιῶται κ.λ.π.

Γεννῶνται ἀκόμη εἰς τὴν πατρίδα μας ἀρκετὰ βρέφη, πλὴν ἀποθνήσκουσι, διότι δὲν δυνάμεθα νά προστατεύσωμεν ταῦτα.

Παραπονούμεθα διὰ τὴν οικονομικὴν μὲς κατάστασιν, παραπονούμεθα διὰ τὸ ἐμπόριον, διαρκῶς παραπονούμεθα καὶ δὲν φροντίζομεν πῶς νά μὴ ἀποθνήσκωσι τὰ βρέφη μας. Ὁ Bossuet εἰς τὸ βιβλίον του «Politique de l'écriture Sainte» γράφει: «ὁ ἀληθὴς πλοῦτος ἐνὸς κράτους εἶναι οἱ ἄνθρωποι» ὁ δὲ Montesquieu ἔλεγεν: «ὅσον περισσοτέρους ἀνθρώπους ἔχει ἐν κράτος τοσοῦτον περισσότερο τὸ ἐμπόριον ἀμάρζει». Τὸναντίον ἡμεῖς ὡς ἂν νά ἤμεθα ὀπαδοὶ τοῦ Μελθουσιανισμοῦ στέλλομεν ἐλαφρὰ τῇ συνειδήσει εἰς τὸν Ἄδην τὰ σχετικῶς ὀλίγα γεννώμενα.

Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νά μείνη ἐν ζωῇ ἐν βρέφος, οὐτινος ἡ γέννησις ἀποτελεῖ αἰώνιον δνειδος καὶ αἰώνιον στίγμα διὰ τὴν μητέρα;

Τὴν μητρικὴν στοργὴν δὲν δύναται νά ἀντικαταστήσῃ οὐδὲν ἴδρυμα ὅσον ἀριστα καὶ λειτουργῇ.

Τὸ γλυκὺ ὄνομα τῆς μητρὸς ἐνθυμίζει ἡμῖν τὴν τρυφερότητα, ἣτις μᾶς περιέβαλε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς παιδικῆς ἡμῶν ἡλικίας, ἐνθυμίζει ἡμῖν τὰς πολλαπλὰς θυσίας ἐκείνης, τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας οὐτε ἡ φύσις δύναται νά ἀμάρσει, οὐτε κανεὶς ποτὲ ν' ἀντικαταστήσῃ.

Τὸ μητρικὸν φιλῆμα ἀφήνει τὰ ἔχνη αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν ζωὴν ἡμῶν.

Παιδιά, ἔφηβοι, ἐνήλικες εἰς τὰς δυστυχεῖς ἡμῶν στιγμὰς πάντες ἐνθυμούμεθα τῆς μητρὸς ἡμῶν. Κιλοῦμεν εἰς βοήθειαν ἡμῶν τὸ θεῖον ἐκεῖνο ὄν, ὅπερ ὀνομάζεται «μήτηρ». Ἄν εὐρίσκηται ἐν ζωῇ ἀκούει τῆς ἐπικλήσεως ἡμῶν, ἂν εὐρίσκηται ἐν τῷ παραδείσῳ ἢ ἄλλα χροῦ, θεοβίως δὲν θί εἶπω τὴν κόλασιν, διότι ποτὲ γυνὴ ἐκπληρώσασα τὸν ἱερὸν προορισμὸν τῆς μητρότητος εἶναι δυνατόν νά μετῶν ἐκεῖ, γίνεται ὁ σύνδεσμος μεταξὺ τοῦ θεοῦ καὶ τέκνων τῆς, αὕτη εἶναι ὁ φύλαξ ἄγγελος τῶν τέκνων τῆς εἴτε εὐρίσκηται ἐν τῇ ζωῇ εἴτε οὐ.

Ἡ υἱική ἀγάπη εἶναι ἐν συναίσθημα φυσικὸν καὶ ἔμφυτον. Καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ὄρφανά, αἵτινα οὐδέποτε ἐγνώρισαν μητέρα αἰσθάνονται θαθεῖαν ἐδγνωμοσύνην πρὸς ἐκείνην, ἣτις ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ζωὴν.

Γενικῶς τὰ μὴ ἐκ νομίμου γάμου γεννώμενα τέκνα ἢ φονεύονται ἢ ἐγκαταλείπονται. Βεβλίως αἷτιος τοῦ κακοῦ τούτου δὲν εἶναι ἡ μήτηρ των, ἀλλ' ἡ κοινωνία, ἣτις θεωρεῖ τὴν μητέρα αὐτῶν, ὡς ὄντι ἐστερημένον τιμῆς.

Ἐν τίνι δικαίωματι ὑπεισέρχεται ἡ κοινωνία, μεταξὺ μητρὸς καὶ τέκνου καὶ ἀποσπᾷ τὸ τελευταῖον ἐκ τῆς ἀγκάλῃς ταύτης ἐν ὀνόματι τῆς ἠθικῆς.

Ὅποια ἠθική! ἡ ὑποκρισία ἀποσπᾷ τὸ τέκνον ἐκ τῆς ἀγκάλῃς τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Διότι πανταχοῦ κλειούσιν αὐτῇ τὴν θύραν, πανταχόθεν ἐκδιώκουσι ταύτην.

Ἄν τι, εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν καὶ ἀφαιρέσῃ τι ἔχομεν τὸ δικαίωμα ν' ἀποκαλέσωμεν τοῦτον κλέπτην. Πλὴν ἡ κοινωνία δὲ αὐτῆς παραδόξως ἠθικῆς τῆς κλέπτει τὸ τέκνον, ἀπὸ τὰς ἀγκάλῃς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, τὸ ἀποσπᾷ ἢ αὐτὸ κρύπτῃ, ἢ ἐκθέσῃ, ἢ φονεύσῃ ἢ τὸ εἰσαγάγῃ εἰς τι Βρεφκομετόν.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ δυστυχὴς μήτηρ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νά φωνάξῃ πρὸς τὴν κοινωνίαν, λόγῳ τῆς ψευδοῦς ἠθικῆς, ἣτις περιβάλλει ἡμᾶς κλέπτει, βολοφόρος οὐ ἀποκαλῶ κλέπτειαν, διότι λόγῳ τῆς ἠθικῆς ταύτης ἣτις καλεῖ τὴν ἐκ μὴ νομίμου γάμου μητέρα αἵτιμον ἀναγκάζει ταύτην νά φονεύσῃ ἢ ἐκθέσῃ τὸ σπλάγχον τῆς ἢ κατὰ τὸ δυνατόν προλάβῃ τὴν κύησιν καὶ σώσῃ τὴν τιμὴν αὐτῆς καὶ τῆς οἴκου εἰσελάς τῆς.

Τίς εἶναι παιδοκτόνος ἡ μήτηρ ἢ ἡ κοινωνία;

Ἐν τίνι δικαίωματι ἔρχεται εἰς τὴν πολιτεία καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν τῆς δῆθεν ἐνόχου, ἐνῶ αὕτη αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ παιδοκτόνος;

Πῶς εἶναι δυνατόν νά μὴ γίνῃ παιδοκτόνος ἡ κόρη-μήτηρ βλέπουσα τὴν καταισχύνῃ, ἣτις ἀναμένει αὐτὴν οὐχὶ μόνον ἐναντι τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς οἰκογενείας; Πῶς εἶναι δυνατόν νά μὴ δημιουργηθῇ εἰς τὴν φαντασίαν αὐτῆς, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ τοκετοῦ, καθ' ἣν μάλιστα δὲν ἔχει καὶ συνειδήσιν τῶν πράξεών τῆς, ἢ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς ἀποκρύψεως τοῦ ἴδιου ἀμαρτήματος διὰ τῆς ἐκτρώσεως, ἐκθέσεως ἢ παιδοκτονίας;

Πῶς εἶναι δυνατόν εἰς αὐτὴν ν' ἀποφασίσῃ νά κρατήσῃ τὸ τέκνον τῆς, ὅταν ὀρθοῦται πρὸ αὐτῆς τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ἀπ' ἐνός, διότι ὅπου καὶ ἐργάζεται θὰ ἐκδωχθῇ, ὑπὸ τῶν δῆθεν φρουρῶν τῆς ἠθικῆς! καὶ ἡ περιφρόνησις τῆς κοινωνίας ἀπ' ἐτέρου, ἣτις θὰ θεωρήσῃ ταύτην ἡμαρτημένην καὶ τὸ τέκνον τῆς νόθον.

Δυστυχῶς ἡ κοινωνικὴ ἀνισότης κρίνει ἀμειλίκως τὴν μητέρα μετ' ἀνοχῆς δὲ καὶ ἐπεικίας τὸν πατέρα, τὸν διαφθορέα, ἔως μάλιστα οὗτος παρακἀθηται καὶ εἰς τὸ δικαστήριον, ὅπερ μέλλει νά ἐκδώσῃ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ πτωχοῦ θύματος.

Εἰς τὴν παιδοκτονίαν ἐκτὸς τῆς κοινωνίας ἀληθῆς δολοφόνος εἶναι καὶ ὁ πατήρ, ὅστις ἐνίοτε μετὰ τὸν τοκετὸν κατὰ κανόνα δὲ μετὰ τὴν σύλληψιν ἐγκαταλείπει τὸ δυστυχὲς θῦμα, μηδὲν ἐνδιαφερόμενος πλέον διὰ τοῦτο, πολλῶν δὲ μάλλον διὰ τὸ γεννηθῆσέναι.

Καὶ ἐνῶ ἡ κοινωνικὴ κατάστασις εἶναι τοιαύτη, καὶ ἐν ᾧ ἡ κοινωνία διὰ τῆς ὑποκρισίας τῆς καὶ τῆς ψευδοῦς ἠθικῆς τῆς ἀγεί εἰς τὴν παιδοκτονίαν ὁ νόμος τιμωρεῖ ἀμειλίκως τὸ δυστυχὲς θῦμα, τὴν μητέρα.

Δὲν εἶναι δικαία, (τὸ ὅποιον σημαίνει δὲν εἶναι ἀναγκαῖα) λέγει ὁ Veccaria εἰς τὸ περὶ ἀδικημάτων καὶ ποινῶν βιβλίον του, ἡ ποινὴ τινος ἀδικήματος ἐνόχῳ ὁ νόμος δὲν μετεχειρίσθη διὰ νά τὸ ἐμποδίσῃ τὸ προσφεύστατον ἀπ' ὅλα τὰ δυνατὰ εἰς τὴν παρεῦσαν τοῦ ἔθ.ου; κατάστασιν μέσα».

Ὁ δὲ Κοραῆς εἰς τὰ προλεγόμενά του εἰς τό, ὡς εἴρηται, βιβλίον τοῦ Veccaria λέγει: «ἀδελφοί ἴσοι κατὰ

πάντα πλὴν τῆς ἐξ ἀνάγκης ἀνισότητος, τὴν ὁποίαν γεννᾷ ἡ ἀρετὴ, δεσπότης ἄλλους μὴ γνωρίζομεν παρὰ τοὺς Νόμους.

Οἱ δεσπότης μὲς Νόμοι, ἂν θέλωσι νά τοὺς σεβώμεθα, πρέπει νά εἶναι ὀλίγοι, σύντομοι, σαφεῖς, κοινοὶ δι' ὅλους τοὺς πολίτας, χωρὶς προνόμια ἢ ἐξαιρέσιν καμμίαν καὶ τοιοῦτοι οἱ ὅποιοι νά διορθῶνται τὰ ἥθη καὶ ν' ἀναγκάζωσιν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀρετῆς».

Ὁ δὲ Δημοσθένης κατὰ Τιμοκράτους (σελίς 719) λέγει: «Μηδὲ νόμον ἐξεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ θεῖναι, ἂν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις τιθῇ».

Ἐν τοῖτοις ἀναδιφῶντες οὐ μόνον τὸν ἡμέτερον Ποιν. Νόμον ἄρθρον 294 ἀλλὰ καὶ τοὺς τῶν ἄλλων κρατῶν (Βελγικὸν ἄρθρον 396, Ἰσπανικὸν ἄρθρον 424, Γερμανικὸν 3. 217 καὶ Οὐγγρικὸν ἄρθρον 284) οὐδαμῶς βλέπομεν νά τιμωρεῖται ὁ διαφθορεὺς, παντοῦ μόνον τὸ δυστυχὲς θῦμα δι' αὐστηροτάτων ποινῶν, ἐν ᾧ εἶδει τὸ ἀδικημα τοῦτο νά τιμωρεῖται δι' ἐλαφρᾶς ποινῆς, λαμβανόμενης ὑπ' ὄψιν τῆς ἰδιαζούσης ψυχολογικῆς καταστάσεως τῆς τιτουμένης νόθον τέκνον, ἣν προκαλεῖ παρ' αὐτῇ ἢ καταισχύνῃ καὶ ἡ περιφρόνησις τῆς κοινωνίας καὶ ἣν ἐπιτελεῖ ἢ ἐκφυγῶς φυσικῆς κατάστασις, ἐν ᾗ εὐρίσκηται ἢ μήτηρ διαρκούντος τοῦ τοκετοῦ καὶ ἀμέσως μετ' αὐτὸν, ὅστις προξενεῖ γενικὸν κλονισμὸν τοῦτε ψυχικοῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς ὄργανισμοῦ.

Ὁ Burdach εἰς τὸ βιβλίον του «Traité de Physiologie» καὶ ὁ Gall εἰς τὸ βιβλίον του «Jur les fonctions de cerveau» λέγουσιν, ὅτι εἶναι δυνατόν ἐπιστημονικῶς νά θεβαιωθῇ, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ τοκετοῦ στιγμὰς ἡ γυνὴ διατελεῖ ἐνίοτε ὑπὸ τὸ κράτος μανιακοῦ παροξυσμοῦ, καθ' ὃν διαπρῆται ἐπὶ τοῦ νεογνοῦ βιαιοπραγίας ὧν δὲν φέρει τὴν εὐθύνην, ὅπως τὰ θήλαα τῶν ζῴων αἵτινα ἐπ' ἴσης, ἐνίοτε ὑπὸ τὸ κράτος μανίας ῥίπτονται ἐπὶ τῶν νεογνῶν αὐτῶν, δάκνουσιν ἢ καὶ φονεύουσιν αὐτά.

Τίς ἀγνοεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Esquirol εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Maladies mentales» ἀναφερομένην κόρη;

Οὐδόλως αὐτὴ ἀπέκρυψε τῆς ἑαυτῆς κύησιν, φροντίσασα μάλιστα καὶ περὶ τῶν σπαργάνων τὴν προτεραίαν τοῦ τοκετοῦ θεαθῆ ὑπ' ἐπάντων, ἔτεκε δὲ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἐπιούσαν τὸ βρέφος εδρέθη ἐν τῷ ἀποχωρητηρίῳ ἡρωτηριαζόμενον διὰ ψυχ.δίου, ὠμολόγησε δ' ἀκολούθως τὸ ἐγκλημα αὐτῆς, οὐδόλως μεταμελουμένη «οὐδὲν διεπραξάμην κακὸν λέγουσα, οὐδὲν δύναται κατ' ἔμοῦ δὲν εἶναι ἄληθές; Μετὰ τινος δ' ἡμέρας εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὁμολογεῖ τὴν πράξιν χωρὶς νά δικαιολογεῖται ἢ νά μεταμελήσῃ καὶ ἀρνήσῃ νά φάγῃ. Ἡ κόρη αὕτη δὲν ἐπύσχε τὰς φρένας;

Πλεῖστ' ὅσα τοιαῦτα παραδείγματα ἀναφέρει καὶ ὁ L. Marie εἰς τὸ βιβλίον του «Traité de la folie des femmes arcentes, de nouvelles accouchées et des nouvelles».

Ὁ Ὁλλανδικὸς Ποιν. Κώδιξ καθιερωτὶ δύο διακεκριμένας περιπτώσεις διὰ τὴν μητέρα ἄνευ διακρίσεως ἂν

ἦτο νόμιμος ἢ μὴ τοιαύτη, καθορίζων τὴν ἐπιτιμωμένην τὴν ποινήν, ἣτις ἐπιβάλλεται προκειμένου περὶ φόνου, ἢτοι προβλέπεται περίπτωσι, καθ' ἣν ἡ μήτηρ προβαίνει εἰς τὸν φόνον τοῦ τέκνου εὐθὺς μετὰ τὸ τοκετὸν, εἴτε ὀλίγον χρόνον βραδύτερον ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ γέννησις θέλει ἀποκαλυφθῇ.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Νόμος κατὰ τὸν Taylor οὐδόλως θεωρεῖ τὴν παιδοκτονίαν, ὡς εἰδικὸν ἐγκλημα, πραγματευόμενος περὶ αὐτῆς ὡς καὶ περὶ παντὸς ἐτέρου φόνου, τοῦτο δ' ἔνεκα οὐδεμίαν φροντίς λαμβάνεται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν διεπράχθη τὸ ἐγκλημα μετὰ τὸ τοκετὸν παρτηρεῖ δ' ὁ Taylor, ὅτι ἂν ἡ παιδοκτονία διεπράχθη κατὰ τὴν στιγμὴν σχεδὸν τῆς γεννήσεως τοῦ θ' ὅπερ καὶ τὸ συνήθετον ὑπάρχει πάντοτε διὰ τοὺς ἐνόχους ἐκ τοῦ Νόμου ἢ θεοκρίτης ὅτι τὸ βρέφος ἐγγενήθη νεκρὸν, ἐκτὸς ἂν διὰ θεβίων λατρικῶν ἀποδείξεων καταδεικνύται τὸ ἐναντίον, ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἂν δὲν θεβαιῶται δι' ὕλικῶν ἀποδείξεων, ὅτι τὸ βρέφος ἐπέζησε χρόνον τινὰ μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχωσι καταφανεῖς κακώσεις καὶ διαιπραγίαι ἀριδῆλως δριζουσαι τὸν βίαιον θάνατον, οἱ Ἀγγλοὶ ἐνορκοὶ διστάζουσι νά τιμωρήσωσι τὴν ἐνοχον διὰ τὸν φόνον βρέφους, οὐ ἢ ἐπὶ τὸ μέλλον ὑπαρξίς ὡς ἐπὶ τὰ πολλὰ εἶναι προβληματικὴ.

Εὐτυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ ὄρκωτόν δικαστήριον τῆς γείτονος εἰς δύο ἐκδικασθείσας ἐνώπιον αὐτοῦ παιδοκτονίας ἠρώσασε τὴν ἐνοχον καὶ λέγω εὐτυχῶς, διότι οὕτω βλέπομεν, ὅτι σὺν τῇ προῶδῳ τοῦ χρόνου ἢ κοινωνία ἀντιλαμβάνεται, ὅτι δὲν εἶναι προσήκον νά ἐμφανίζηται καὶ νά λογοδοτῇ ἐνώπιον αὐτῆς μόνον τὸ θῦμα, τοῦ θύτου τρέχοντος πρὸς νέας κατακτήσεις καὶ δημιουργίαν νέων θυμάτων.

Εὐτυχῶς καὶ ἡ πολιτεία ἤρξατο κατανοοῦσα τὸ ἀδικον τῆς τοσοῦτον βαρείας ποινῆς τοῦ ἰσχύοντος Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ προσχεδίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποιν. Κώδικος καὶ ἐν ἄρθρῳ 281φ ἐμέλωσε τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὴν παιδοκτονίαν ποινήν εἰς τὴν κάθειρξιν 10 ἐτῶν ἀντὶ 20 καὶ ὑπαρχουσῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων διὰ φυλακίσεως τοῦλάχιστον (6) μηνῶν.

Ὅσον γε τὸ καθ' ἡμᾶς θὰ ἠθέλωμεν κατὰ πολὺ ἐπικείστερον τὸν Νομοθέτην, θὰ ἠθέλωμεν μείωσιν τῆς ποινῆς τοῦλάχιστον εἰς τὸ τρίτον τῆς διὰ τοῦ προσχεδίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποιν. Κώδικος ἐπιβαλλομένης, θὰ ἠθέλωμεν αὐτὸν πρὸ παντὸς μὴ λησμονοῦντα, ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ καλοῦ Νόμου εἶναι νά γενῆ τὴν ἀρετὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπηκόων, ὡς λέγει ὁ Bacon εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Legum leges» Aphorismus VII: *Lex bona censori debet, quae sit, generans virtutem in subditiis*».

ΜΑΡΙΑ ΔΙΟΝ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΔΗ

(Διάλεξις γενομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐκ μέρους τοῦ Συνδέσμου Ἑλληνίδων Ἐπιστημόνων τῇ 7ῃ Ἀπριλίου 1928).

ΜΟΥΣΙΚΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

Η ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

(ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ ΜΟΥΣΙΚΟΔΡΑΜΑ)

υπό ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

[Δημοσιεύομεν κατωτέρω δύο από τας πρώτας σκηνάς του λιμπρέττου του νέου μονοπράκτου μελοδράματος του διαπρεπούς μουσουργού κ. Δ. Λαυράγκα. Το λιμπρέττο, όφειλόμενον εις τον γνωστόν συννεργάτην μας κ. Στέλιον Σπεράντσαν, χαρακτηρίζει ζωηρόν ελληνικόν χρώμα και καλλιπέπειαν στιχών εξαιρετικήν. Η μουσική έντελώς νεωτεριστική. Τον ρόλον της Χρυσούλας θέλει ύποδυθῆ ἡ διακεκριμένη καλλιτέχνης του ἔσματος δεσποινίς Φωτ. Σκαρμαγκά. Το μελόδραμα αναβιβάζεται προσεχώς, διά πρώτην φοράν, από της σκηνῆς τῶν «Όλυμπίων»].

ΠΡΟΣΟΠΑ

ΧΡΥΣΟΥΛΑ,
ΑΣΤΕΡΩ, θειά της.
ΠΑΝΟΣ, νέος πλούσιος του χωριού.
ΚΩΣΤΑΣ, φίλος του πλούσιος απ' τη χώρα.

Σκηνή σύγχρονη.

Η σκηνή σε μιάν άκρη του χωριού. Ένα σπιτάκι στο βάθος άριστερά, λίγο λοξά, με χαμηλό φράχτη. Έξω από την πόρτα του ξύλινος πάγκος κι από πάνω τα πλοκάμια μικρής κληματαριάς. Μεταξύ σπιτιού και φράχτη μιá πόρτα κοττετσιού. Από τó άλλο μέρος του σπιτιού γαρυφαλλίες και τριανταφυλλίες. Ένα ποτάμι περνά οίμα στο σπίτι, που τó κρύβουν καλάμιές. Δεξιά, δέντρα κι άνάμεσα δρομάκια, που τραβούν σ' άλλα μέρη του χωριού. Στην άκρη, μόλις φαίνεται μιá βρύση. Πέρα στο βάθος κάμπος και βουνά.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΑΣΤΕΡΩ

[Βγαίνει από την πόρτα κρατώντας με τάριστερό την ποδιά της μαζεμένη σαν σακκούλι. Ρήχνει μιá ματιά στις τριανταφυλλίες, ύστερα μιá ματιά έξω, στους κάμπος, βάζοντας τη δεξιά παλάμη πάνω από τá μάτια, για να βλέπει καλύτερα. Προχωρεί στο κοττέτσι, άνοίγει την πορτούλα του και ρίχνει στις κόττες φουχτιές κριθάρι απ' την ποδιά της].

ΑΣΤΕΡΩ. Κριθάρι σ'αφέρνω, τρεχάτε κοττούλες, έλατε.

Νεράκι ή μαυρούλα μου πίνει.
Κι ως γέρνει, σγουρό τó λειρί της,
γεράνι τó λές μοναχό.

Μά έσύ, παρδαλή μου, αν σου πύρει
ξανά ένα σπυράκι ό σπουργίτης,
μη δείξεις κακία στο φτωχό.

Και σύ, πετεινέ, στο μικρό σου βασίλειο
σκαίσεις τη γῆ τί θά βγει;

Σπουδαίο ένα σπόρος! Κι αυτόν τότε δίνεις.
Μά φάγε κι σύ, να παγύνεις.
γερά να σ' άκούω την αύγη
να κρίζεις τον ήλιο.

[Κλείνει την πορτούλα και γυρίζει ξετάζοντας γύρω].

Χρυσούλα, Χρυσούλα.
Δέν πότισες σήμερα
Διψούν τá τριαντάφυλλα.
Κι οι γ'άστρες σου δίχω: δροσουλά

[Από μακριά, χωρίς να φαίνονται, περνούν χωρικοί. Η Άστέρω τους χαιρετά κουνώντας τó χέρι].

Καλημέρα, παιδιά.
Στό κα'ό με χαρά, με καρδιά.
Και τó νού σας στο γιοφύρι,
τό σανίδι να μη γείρει.
Τό ποτάμι είναι βαθύ.

[Την ίδια στιγμή ή Χρυσούλα προβάλλει στην πόρτα, σαν κουρασμένη. Τά μάτια της κοιμένα. Κρατεί ένα ποτιστήρι. Κατεβαίνει τó κατώφλι και προχωρεί στις τριανταφυλλίες. Η Άστέρω πάει και κάθεται στον ξυλένιο πάγκο].

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΑΣΤΕΡΩ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. [Σαν να μιλεί με τον εαυτό της].

Τό ποτάμι είναι βαθύ!

ΑΣΤΕΡΩ. Πώς τά χρόνια μας λυγάνει!

[Στη Χρυσούλα που ποτίζει τάνθια της].

Είσαι άνήμπορη;

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Όχι, θειά.

ΑΣΤΕΡΩ. Κάποιο μυστικό σε τρώγει.

Φαίνεται, βαθειά

Κι' άδικα μου κρύβεσαι.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Όχι

ΑΣΤΕΡΩ. Μην τó λές.

Στοῦ παραθυριού την κόψη.

Πούναι ή γλάστρα,

Μη δέ σ' είδα πάλι άπόψε

ν' άγρυπνάς ώρες πολλές,

να μιλείς με τ'άστρα;

[Η Χρυσούλα ταραγμένη, άφίνει τó ποτιστήρι κατά γῆς. Σκύβει τó κεφάλι].

Κόρη μου, στοχάσου!
σβήνεις την ύγείά σου.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. [Πέφτει γονατιστή και άγκαλιάζει με δάκρυα της θειάς της τá γόνατα]
Θειά Άστέρω!

ΑΣΤΕΡΩ. Δέ σ' τ'όπα να κλαίς.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Τό νιόθω, τó ξέρω,

θά πέθαινα δίχως έσένα!

ΑΣΤΕΡΩ. Τί λές!

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Ναι, σύ, που με πήρες δροφανούλα,
της μάννας μου ή μόνη άδερφή,
και σαν δεύτερη μ' άνάθρεψες μαννούλα
με λιχτάρα κρυφή,
σύ μόνος μου στύλος στον κόσμο άπομένεις.

ΑΣΤΕΡΩ. Άλήθεια! Μά έδωθε κι' έμπρός,
τό βλέπεις, παιδί μου, έγω γέρνω και πάω.
Μονάχη θά μείνεις στον κόσμο,
κι ό κόσμος κακός είναι πάντα κι όχτρος,
Τί προσμένεις;
Καιρός πειά να νιόσει κι αυτό τó σπιτάκι
τον ήσκιό του άντρος.

[Η Χρυσούλα άνατινάζεται κι άποτραβιέται. Μαζί της σηκώνεται κι ή Άστέρω και την κοιτά, χωρίς να καταλαβαίνει].

Χρυσούλα!

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. [Δίγες στιγμές και πιάνει με λαχτάρα τá χέρια της θειάς της].
Θειά Άστέρω, αν θές να ζήσω,
μη μου μιλείς για παντρεία.

ΑΣΤΕΡΩ. Μά ούδ'ε καλογριά,
θαρρώ, θά γίνεις. Πόθος μου,
παιδί μου, αν σ' άγαπώ,
να σ' άποκαταστήσω.

[Η Χρυσούλα, που φανερά τη στενοχωρούν τά λόγια της Άστέρω, πάει προς τις τριανταφυλλίες και κάνει πως τις περιποιείται. Η Άστέρω εξακολουθεί με πιότερη στοργή].

Κι αν θέλεις να σου πώ,
Κάποιος ξένος, πούρθε τώρα
πλούσια απ' τη χώρα,
σ' είδε, μούπαν μαγική
στην εκκλησιά την περασμένη Κυριακή
και με τρέλα άληθινή σ' έχει άγαπήσει.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. [Σαν να μην άκουσε, και πιότερο για να διακόψει τη θειά της].
Νά πη αίνω για τη βρύση;

ΑΣΤΕΡΩ. [Συνεχίζει].

Ό! κι αν ήτανε να σ' έπαιρνε,
νύφη να σε ιδώ τραγή,
με στολίδια και μαγνάδι,
όπως είχες μου φανεϊ
στον νερό μου ψές τó βράδι.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. [Με φοίκη και πίκρα].
Θά πεθάνω!

Τόνειρό σου αν άληθύνει,
θειά μου Άστέρω, θά πεθάνω!

ΑΣΤΕΡΩ. [Με τρόμο]. Κούφιο τόνειρο και πλάνο!
ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Μήνυμα ήταν τόνειρό σου από τον Άδη.

[Αυτή τη στιγμή σημαίνει ή καμπάνα της λειτουργίας. Η Άστέρω κάνει τó σταυρό της και προχωρεί προς τó σπίτι λύνοντας την ποδιά της].

Πάω τώρα ένα κερί
ν' άνάψω έγω στην Παναγιά,
να σ' έχει εϋογημένη και γερή
Και σύ, παιδί μου, ως νάχω έγω γυρίσει,
λίγο νερό να φέρεις απ' τη βρύση.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ. Κι ένα φιλι από μένα
θειά Άστέρω μου,
στης Παναγιάς τά μάτια τά κλαμένα.

[Άγκαλιάζει τη θειά της και την φιλεί στα μάτια. Ύστερα την άφίνει και τρέχει βουρκομένη στο σπίτι. Η Άστέρω την παρακολουθεί με βλέμμα γεμάτο στοργή].

ΑΣΤΕΡΩ. [Σηκώνοντας τá χέρια στον Ουρανό].
Διπλό αν σου φέρω τó φιλι,
την τύχη της έσύ να της άνοίξεις,
Παρθένα μου την ώρα την καλή.
[Φεύγει βιαστική προς τά δεξιά].

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΕΣΚΗ-ΣΕΧΗΡ

ΤΟΥ ΚΟΥ ΦΕΙΔΙΑ ΣΥΛΛΙΜΝΙΩΤΟΥ

Όταν για πρώτη φορά εφθάσαμε νύχτα στο Έσκη—Σεχήρ, άναγκασθήκαμε να κοιμηθούμε στο ίδιο τó βαγόνι, που μ'α μετέφερε από τó Άφιόν, γιατί τó βαθύ σκοτάδι δέν μ'α έρινε να δούμε τίποτε από τó θρυλικό Δορύλαιο, που γνώρισε την άτσαλένια δύναμη του ήρωϊκού στρατού μας.

Η όγδόη Ίουλίου του 1921, ή ημέρα ή ιστορική, που δημιούργησε τον περιώνυμο «Λόφο του Αίματος» που τον ώργωσαν οι όβίδες και οι λόγγες και τον έσπειραν άμέτρητα κορμιά, θά μένη πάντα χαραγμένη βαθειά στη μνήμη των συγχρόνων και ή Ιστορία, θά δείγνη στις μέλλουσες γεννέες, την ώραιότερη σελίδα της.

Γι' αυτό, όταν άνοίξαμε τά μάτια μας, έπήγαμε έξω μακριά στο λόφο, εκεί που ή Έλλάς, έστησεν ένα άκόμη δόξης τρόπαιο και άνδρείας των παιδιών της. Και άσθανθήκαμε τις ποιδ δυνατές άνατριχίλες άναπολώντας τó γδοῦπο και δρυμαγδό εκείνων που έσβυναν απ' τη ζωή, που έξηρτάτο εκείνες τις στιγμές—στιγμές άνυπαρξίας—από ένα κάλυκα μετάλλιο ή μιá χαλύβδινη άιχμη.

Άπέναντι, φαινόntonσαν οι Μύλοι του Ζαχαριάδου, με τó μικρό νησάκι, που σηματοείζει ό Πουρσάκ και στις άκρες του τά πανύψηλα καβάκια, που έμοιαζαν με λόγγες των Τιτάνων, μυθικές.

Όταν τó μεσημέρι γυρίσαμε στο Έσκη—Σεχήρ, τά στενά δρομάκια των σκεπαστών ήσαν πλημμυρισμένα

ἀπὸ Τούρκους καὶ Ἐβραίους μικροπωλητὰς, ποὺ διαλαλοῦσαν τὰ ἐμπορεύματά τους σὲ ἀπταιστὴ - ἑλληνικὴ. Τὸ γρόσι καὶ ἡ παγκανότα εἶχαν ἐξαφανισθῆ καὶ ἡ δραχμὴ μας ὡς τὸ μόνο ὑγιὲς νόμισμα, παντοῦ κυκλοφοροῦσε.

Μονάχα τὰ νερά τοῦ Πουρσά, ποὺ χωρίζει σὲ δύο τὴν πόλι, δὲν ἐννοοῦσαν νὰ κάμουν παρέα στὴν ἀντάρα καὶ στὸ θόρυβο. Κυλοῦσαν σιγά - σιγά καὶ ἔμοιαζαν μ' ἓναν καθρέφτη ἀπέραντο.

Στὴ μέση σχεδὸν τῆς πόλεως εἶχαν ἓνα μικροῦν κα-ταρράκτη καὶ ἐκεῖ ἦτο τὸ «Φάληρον» τὸ κέντρον τῶν ἀριστοκρατῶν, ποὺ γιὰ νὰ βροῆξη κανεὶς τὰ χεῖλη του μὲ λίγα μπουκάλια μπύρα ἔπρεπε νὰ ἦτο συγγενὴς στενὸς μὲ κανένα ἀπὸ τοὺς βαισιλεῖς τοῦ Πετρελαίου ἢ τοῦ Χάλυβος.

Τὴ νύκτα τῆς 19 Αὐγούστου τοῦ 1922, στρατοπεδευμένοι ἔξω ἀπὸ τὸ Μουνταλίπ, ὡς ἄλλοι Νέρωνες, ἀπολαμβάναμε τὸ τραγικὸ θέαμα τῆς καιομένης πόλεως.

Ὅλη τὴ νύκτα, οἱ ἀναλαμπὲς ἀπὸ τὶς φλόγες μᾶς ἐφώτιζαν καὶ τὰ σύννερα ἀπ' τὸ καπνὸ ἀνέβαιναν ψηλά, θυμίαμα στὸν Ἄρη.

Κ' ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε πατούσαμε τὸ πόδι μὲ τὸ μέτωπο ψηλά, γιὰ τὸ παντοῦ ὁ Στρατὸς μας ἐγνώρισε τὴ Νίκη, τώρα ἐφεύγαμε γυρνώντας πίσω.....

Καὶ τὸ γιατί, δὲ νὰ τὸ γράψω, ἴσως ἀργότερα, ὁ με-γαλύτερος κριτὴς, ἢ ἱστορία.

ΕΠΙΦΑΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΤΟΥ ΚΟΥ ΛΕΩΝ. Χ. ΖΩΗ

Ὁ ἐπιφανὴς διδάσκαλος Ἀθανάσιος Ψαλίδας ἐγεν-νήθη ἐν Ἰωαννίνοις τῆς Ἠπείρου τῷ 1765 ἢ κατ' ἄλλους τῷ 1767. Ὁ πατὴρ του Πέτρος ἀπέστειλεν αὐτὸν περατώνοντα τὰ μαθήματα ἐν Ἰωαννίνοις εἰς τὸ ἐν Παυλ-τάβα τῆς Οὐκρανίας κολλέγιον, τὸ καθ' ἑρωθὲν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης τῆς Β΄, ὡς σπουδαστήριον τῶν Γραικῶν.

Ἐνταῦθα τελειοποιηθεὶς εἰς τε τὰ μαθηματικὰ καὶ φιλοσοφικὰ ἀπεστάλη εἰς Βιέννην ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου Θεοχάρους Κερκλά Ὀλυμπίου, συν-δός τοῦ υἱοῦ του, διερχόμενος δὲ ἐκ Νίζνης καὶ Βουκουρεστίου συνητηθῆ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐκεῖ ἐμπορευομένου. Ἐν Βιέννῃ ὁ Ψαλίδας ἐπεδόθη εἰς φιλολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς με-λέτας λαλῶν ρωσιστί, γερμανιστί, γαλλιστί καὶ ἰταλιστί καὶ γράφων εὐχερῶς τὴν λατινικὴν καὶ ἀρχαίαν ἑλληνι-κὴν. Εἰκόσπετραετῆς μόλις συνέγραψεν ἑλληνιστί καὶ

λατινιστί τὸ περὶ « Ἀληθοῦς εὐδαιμονίας » φιλοσόφημα καὶ ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ τῷ 1791 εἰς γ΄. Διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ, τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, τὴν μετὰ θάνατον ἀναπαύσειν καὶ τέλος τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπίσης μετέφρασε, ἐπλευτίσε διὰ σημειώσεων καὶ ἐσχολίας πρὸς κοινὴν χρῆσιν τῶν τῆς Ἑλλάδος σχολείων (τόμ. α΄ ἐν Βιέννῃ 1791) τὴν ἀριθμητικὴν τοῦ Μειζδούργ, διδασκάλου τῶν μαθημα-τικῶν, καὶ ἐπεστήτησεν εἰς τὴν ἐκδοσιν τῆς λογικῆς Σουζουρη καὶ Βελμίστερ. Τῷ 1792 ἐδημοσίευσεν: Αἰ-κατερίνη Β΄ ἤτοι σύντομος ἱστορία αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐν Νίζνῃ καὶ Ταυρα Γραικοῦς. Χάριν παιδείας, συνέταξε τὸ: Ἐρωτος ἀποτελέσματα, ἤτοι ἱστορία ἡθικο ἔρωτικῆ με πολιτικὰ τραγούδια, συντεθεισα εἰς τὴν ἀπλὴν ἡμῶν διέλεκτον πρὸς εὐθυμίαν καὶ ἐγλεντζέν τῶν εὐγενῶν νέων. Ἐπίσης ἐδημοσίευσεν ἐν Βιέννῃ τῷ 1795: Καλο-κινήματα, ἤτοι ἐγχειρίδιον κατὰ φθόνου καὶ κατὰ τῆς λογικῆς τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως. Κατ' αὐτοῦ ἀπήντη-σεν ὁ Εὐγένιος διὰ τῆς πρὸς τὸν ἱεροδιάκονον Παγκρά-τιον ἐπιστολῆς. Ἔργα ἀνέκδοτα ἀπῆχε: Στοιχεῖα φιλο-σοφίας, γραμματικὴν, ρητορικὴν, λογικὴν, φυσικὴν πει-ραματικὴν τοῦ Χορδάτη (μετάφρασις), τὸ δίκαιον τῆς φύ-σεως, γεωγραφίαν σφαιρικὴν καὶ πολιτικοφυσικὴν καὶ παγκόσμιον ἱστορίαν.

Ἐπανελθὼν εἰς Ἰωάννινα, τῷ 1795, διωρίσθη παρὰ τῶν ἐκεῖ δημογερόντων, συναινοῦντος καὶ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, διδάσκαλος τῆς φιλοσοφίας καὶ γυμνασιάρχης τῆς Μα-ρουστίας σχολῆς ἐπὶ μισθῷ ἐτησίῳ 800 γροσίων. Καίτοι τὰ κληροδοτηθέντα παρὰ τοῦ Μαρούτζου ἐν τῇ τρέκα (τραπέζῃ) τῆς Βενετίας χρέηματα ἀπωλέσθησαν κατὰ τὴν πτώσιν τῆς Βενετικῆς Πολιτείας, ἐν τούτοις τὸ σ. ο. λειον διετηρήθη ὑπὸ τοῦ Καπλάνου καὶ ὁ μισθὸς τοῦ Ψαλίδας ὑβξήθη εἰς 1000 γρόσια. Τοσούτῳ δ' ἠννοεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ὁ Ψαλίδας, ὥστε ἀπεστάλη εἰς Κέρκυραν πρὸς διαρρύθμισιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων του πρὸς τοὺς Γάλλους, Ρώσους καὶ Ἀγγλοὺς καταλαβόντας τὴν Ἐπτάνησον.

Καταστραφέντος τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὁ Ψαλίδας κατέ-φυγεν εἰς Κέρκυραν, τῷ 1820, καὶ ἐδίδασκεν ἰδιαίτερος. Ἄγνωσθὸν διατὶ δὲν προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Γουλφορδ καθη-γητῆς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἐνῶ ὁ λόρδος οὗτος τῷ ἔγρα-φεν ἐκ Ζακύνθου λατινιστί, τῷ 1819: «Τὰ μέγιστα εὐ-χαριστήρια ὁ Χόλλανδ ἐκ τοῦ συγγράμματός σου « Ἐρω-τος ἀποτελέσματα » σοὶ ἀποδίδει. Ἐπιθυμῶ σφόδρα νὰ μοι ἀποστείλῃς ἓν ἀντίτυπον νὰ τὸ ἀναγώσω». Ἐνῶ δὲ ὁ Ψαλίδας εἶχε προετοιμάσει καὶ τὴν ἀκαδημαϊκὴν στο-λὴν περιμένων τὸν διορισμὸν καθηγητοῦ τῆς φι-λοσοφίας καὶ ἐνῶ ἐκηρύχθη διδάκτωρ, οὐδέποτε ἔτυχε τοῦ ποθομένου. Ἀνηνῆργον, ὡς φαίνεται, οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἔν τούτοις προσεκαλεῖτο εἰς τὰς ἀκαδη-μαϊκὰς τελετὰς καὶ ἐξετάσεις. Καὶ ποτε μάλιστα ἐπιφα-νῶν τιῶν λόρδων παρευρεθέντων εἰς ἐξετάσεις καὶ τοῦ Ἀσωπίου ἐξετάσαντος τὸν μαθητὴν εἰς μέτρον τι Πινδα-ρικόν, μόνον ὁ Ψαλίδας ἐγερεθεὶς τῆς ἔδρας του ἀνεχώ-

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΩΣ ΑΓΑΠΟΥΝ ΟΙ ΤΟΥΡΚΑΛΕΣ

ΤΟΥ κ. ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ργησε λέγων: « Ἐκεῖ λοιπὸν καὶ τ' ἄβουι ἐγέννησε πο. τι κι. » Ἀκολουθῶς ὁ Ψαλίδας διωρίσθη διευθυντῆς τοῦ δευ-τερεύοντος σχολείου Λευκάδος παρὰ τῆς Ἰονίου Κυβερ-νήσεως τῷ 1827 μισθοδοτούμενος πρὸς 60 δίστηλα μὴ νιαίως. Ὁ Ψαλίδας ἐνυμφεῦθη δις καὶ ἐτεκνοποίησε, δι-δάσκων δ' ἐν Λευκάδι ἀπέθανε τῷ 1829 καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἐκεῖ ναῷ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ. Ἡ Ἐπιτύμβιος πλάξ φέρει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν μὲ δλας τὰς ἐλλείψεις καὶ τοὺς σο-λικισμοὺς:

Ἀθανασίῳ Ψαλίδᾳ
Τῷ ἐκ Κασσιόπης τῆς Ἠπείρου, ἀνδρὶ ἐν Βιέννῃ τῆς
[Ἀδοσίας, οὐ μόνον
ἐν φιλοσόφῳ θεωρίᾳ τετραμμένῳ, ἀλλὰ καὶ τῇ ἄλλῃ
[παιδείᾳ, καὶ δὴ τῇ τῶν
γλωσσῶν Ἑλληνίδος, Λατινίδος, Τευτονίδος καὶ Ρωσ-
[σίδος κεκοσμημένῳ,
τῷ τριάκοντα τριῶν διότιων ἔτει ἐν Ἰωαννίνοις ἐπι
[τοῦ πρώτου τῶν
διδασκάλων βήματος εὐκλεῶς διδάξαντι, καί... τοὺς σο-
[φίας ὑστερον
θαυμαζομένους ἀπο... τῷ ἐν τῇ Λευκαδίων πόλει
τοῦ Λυκείου
τοὺς οὐκας συνετῶς διευθύναντι, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ
[Ἰονίου
Κράτους κομιδῇ τιμηθέντι, ὧν τιμῶν ἕνεκα, οὐ μὴν,
[ἀλλὰ καὶ
μυρίων ὄσων εὐεργεσιῶν ἢ περιλειφθεῖσα γαμετῇ τῇ
[Ἰονίῳ Ἀρχῇ
διὰ μου εὐγνωμῶν διατελέσει οὐσα. Τῷ φιλοσόφῳ
[πατρὶ, τῷ περὶ
πάντας διὰ τὸ τοῦ ἤθους χάριεν εὐ φρονοῦντι φίλῳ.
ἐν ἔτει ΑΩΚΘ τελευτήσαντι
εἰς αἰώνιαν μνήμην
ἦδε ἡ λίθος
ἀνεγέγραται

Ζάκυνθος

ΔΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

Ὁ Χρῆστος κατάλαβε Κ' ἐξήγησε τώρα τὸ θυμὸ τὸν ἀκράτη ο τοῦ πατέρα του, τὸ φόβο του, ποὺ τὸν ὑπέβαλε γέρον ἀνθρώπο σ' ἓνα τόσα μακρινὸ ταξίδι. Ἀγανάκτησε, γιὰ τὸ μολοντί τὸν ἤξαιρε κατὰβήθα, τόλμησε νὰ σχημα-τίσει τέτοια ταπεινωτικὴν ἰδέα γι' αὐτόν. Μὰ κ' ἔλαβεν ἀφορμὴ νὰ ἐχτιμῆση ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ πατρικὸ ἐνδια-φέρο, τὴ φιλοτιμία καὶ τὴν ἀρετὴ του. Καὶ γι' αὐτὸ ἀντί νὰ ξεσπάσῃ σὲ θυμὸ, ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα, σίμωσε τὸν πατέρα του, ἔσκυψε μπροστά του, τοῦπιασε τὰ χέρια καὶ ἀνίγοντας κᾶτι πρῶτό-σαντους λυ/μοῦ: τοῦ εἶπε:

—Πατέρα μου. Ἄδικο, πατέρα μου, φαντάστηκες πὼς τὸ παιδί σου μποροῦσε νὰ γλυσιτρήσῃ σὲ μιὰ τέτοια αἰσχρότητα. Θὰ εἶχα τὴν ἀπαίτηση νὰ μὴ μὲ νόμιζες ἰκανὸ γιὰ τέτοια κατάπτωση. Εἶμαι τοῦ πατέρα μου ὁ γιὸς καὶ στὴν ἀρετὴ καὶ στὴ φιλοτιμία. Ἡ στέρησις, ὀσθδήποτε, θάταν ἀδύνατο νὰ μὲ σπρώξῃ στὴ διαφθορά. Ἐπρεπε νὰ τὸ ξαίρησ καὶ νὰ εἶσαι γι' αὐτὸ πεπεισμένος. Καὶ γιὰ νὰ μάθης ποὺ βροῆκα τὰ λεπτά, ἔπρεπε νὰ μ' ἐρωτήσης μ' ἓνα γράμμα σου, ὄχι νὰ βροῆς ὡς ἐδῶ... Ἄδικος κόπος...

—Αὐτὸ ἐνδιαφέρει ἐμένα.. Τώρα πὲς μου τὸ μυστικὸ σοι... Κ' ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος χρωματίστηκε μὲ μιὰ μεγα-λύτερη ἀταλότητα. Στὸ μεταξὺ πῆρε στὰ χέρια του κ' ἔπαιξε τὸ κομπολόι του.

—Τὸν καιρὸ ποὺ δὲ μοῦστελες λεφτά, μπόρεσα νὰ συντηρηθῶ μὲ κᾶτι μικροδάνεια, ποὺ μοῦδωσαν οἱ φίλοι μου συμφοιτητές. Κατόπιν, ἀναπάντεχα, συνεδέθηκα αἰ-σθηματικὰ μὲ κάποια νέα, πολὺ πλούσια. Κι' αὐτὴ, χω-ρίς νὰ τῆς πῶ - φυσικὰ - τίποτα, μὴ βάλαι κάποτε κρυφὰ στὴν τζέπη μου δεκαπέντε χρυσὲς λίρες, ποὺ τὶς βροῆκα τὴν ἄλλην μέρα. Μ' ἓνα τῆς μάλιστα εὐγενικώτατο γράμ-μα, μὲ παρακαλοῦσε νὰ τὶς δεχτῶ καὶ μ' ἐξώρριζε σχεδὸν νὰ μὴν τὴν παρεξηγήσω. Τῶχο πρόχειρο. Ἄν θέλης, τὸ διαβάσεις.

Κι' ἄνοιξε τὸ συρταράκι τοῦ γραφείου του, πῆρε τὸ γραμματάκι καὶ τοῦ τῶδωσε. Ὁ γέρος ποὺ ἤξαιρε καὶ νὰ διαβάξῃ τούρκικα, ἔβαλε τὰ γυαλιά του καὶ τὸ δίσβασε.

—Πὼς ὑπογράφεται; Φατιμέ; Ὡστε εἶναι Τουρκάλα λοιπόν;

—Ναί, πατέρα μου. Καὶ χαμήλωσε τὰ μάτια, ἐνῶ τὸ πρόσωπό του γένηκε ροδοκόκκινο.

—Καὶ δὲ βροῆκες καμμιὰ ῥωμιὰ ν' ἀγαπήσης προκομ-μένε; Καὶ δὲ σκέφτηκες τί κίνδυνο μπορεῖ νὰ διατρέξῃ ἡ ζωὴ σου μ' αὐτὴ τὴν ἐρωτοδουλιὰ; Παίξεις μὲ τὴ φω-τιά; Δὲ θυμάσαι πὼς ἐσπασαν στὸ ξύλο καὶ πὼς φυ-λάκισαν στὴν Ἀτάλεια τὸ Νικηφόρο τὸ γείτονό μας, γιὰ τὴ τόλμησε νὰ καλοκοιτάξῃ μόνον στὸ δρόμο μιὰ χανού-μισσα; Κ' ἔπρεπε - θυμάσαι, - νὰ πάω νὰ πέσω στὰ πό-δια τοῦ Μουτεσσαρίφη (Ἐπάρχου), γιὰ νὰ τὸν ξεφυλα-κίσουν;

—Μὰ στὴν προκειμένη περίπτωσι δὲν ὑπάρχει κα-νένας φόβος. Ἐκεῖνη ἔχει λάβει τὰ μέτρα τῆς, κ' ἐγὼ εἶμαι πολὺ προσεχτικός.

σπουδών του και τὸ πιθανὸ ναυάγιο τῶν ἑξειτάσεών του, πού λογάριζε νὰ τις ἔδινε κατὰ τὰ τέλη Ἰουλίου. Καὶ νόμιζε πὼς ἔπρεπε, πὼς εἶταν ἀνάγκη νὰ πιαρνε τὸ δίπλωμά του αὐτὸ τὸ καλοκαίρι. Μόνον τότε μπορούσε νὰ σκεφτῆ γιὰ τὸ μέλλον, ὅπως τὸ ἐπηρεάζε τώρα σημαντικώτατα ὁ ἔρωτάς του πρὸς τὴ Φατιμέ. Ποιὸς ξαίρει τί γίνεται; Ἴσως νὰ λάβωμε καὶ τοιμηρὸς ἀποφάσεις. Γιατί ὄχι; Ἀπὸ τὴν βέβαια δὲ μπορούσε νὰ προχαράξῃ κινενα σχέδιο. Μὰ κάποτε, ἀπὸ τὰ βάρη τοῦ νοῦ του, ξεπρόβαλλε θιμπὰ κ' ἀκαθόριστα μιὰ πιθανὴ του ἀναχώρηση μαζί με τοὺς γονεῖς του γιὰ τὸ ἑξωτερικόν, γιὰ τὴν Ἑλλάδα λογουχάρη, ὅπου θάρχονταν κ' ἡ Φατιμέ, πὺ μπορούσε μετὰ τὰ ὑλικά μέσα τὰ δικά της, τὰ κληροδοτημένα σ' αὐτὴν ἀπὸ τὸν πατέρα της, νὰ τὸν ἀνοίξῃ ἕνα Φαρμακεῖον. Ὡ! πόσον ὀμορφὴ θάταν ἡ ζωὴ τότες γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὴ ἀγαπημένη του! Τί δὲ θάκανε γιὰ μιὰ τέτλια ζωὴν ἡ Φατιμέ; ...

Ἐπρεπε μετὰ τὸν πρῶτον μῆνα νὰ περάσῃ καὶ δεῦτερος, γιὰ νὰ μπῆρῃ ὁ Χοῆτος νὰ πείσῃ τὴ μάνα του, παίονοντες καὶ μιλώνοντας τὴν ἰδιαιτέρως, κ' ἐκείνη νὰ λυγίσῃ καὶ πείσῃ τὸν πατέρα του, νὰ του ἐπιτρέψουν τὴν ἀναχώρησιν...

Καὶ νὰ τὴν αὐτὸς πάλι σιτῆν Πόλην, λαχτορώνοντας νὰ ξινανταμώσῃ τὴ Φατιμέ, μὰ καὶ ἀποφασισμένος νὰ μὴν παραμελήσῃ τὴ σπουδὴν του καὶ νὰ μὴν ἀφίση πίσω τις ἑξειτάσεις του.

Ἀνακυκλώνοντας τις θύμψεις καὶ σκέψεις αὐτὸς ὁ Χοῆτος βρέθηκε κοντὰ στὸ σπίτι τῆς φίλης του. Μὰ στὸ πρῶτον ἀντίκρουσμά του ἀκόμη μένει γεμάτος ἔπιληξη. Ἀπὸ τὸ μιλιχόνι λείπει τὸ καρδίσι. Καὶ κάποιον κορίτσα ντυμένα εὐρωπαϊκά συζητοῦν γελώντας, ἀπάνω ἐκεῖ. Τί συμβαίνει λοιπόν; Μήπως κάνει λάθος; Μήπως ἔπαθεν ἀμνησία;

Προχωρεῖ Συγκεντρώνει τὴν προσοχὴν του. Νά, ἡ πόρτα, ἀπ' ἔξω μτῆτε τὴν πρῶτη φωνή. Ἄδύνατον νὰ γελιέται. Τί κάνει τώρα; Νὰ ρωτήσῃ στὸ ἀπέναντι παντοπωλεῖο; Μὰ μήπως δὲν εἶταν φρόνιμο αὐτὸ;

Ἐξακολουθεῖ νὰ βυδίζῃ μηχανικὰ γεμάτος ἀμνησία. Μὰ ξαφνικὴ προσφώνησις «φέντημ» τὸν κάνει νὰ γυρίσῃ πίσω. Ὁ γέρος ὑπὸ τῆς Φατιμὲ τὸν πλησιάζει βιαστικῶς μ' ἀνοιχτὰ σιά πλάγια τὰ χέρια.

—Τί γενήκατε, ἄχ! πού εἴσαστε, κύριέ μου; Γιατί φερθήκατε ἔτσι; Κρῖμα, Κρῖμα...

—Σελάμ ἀλέκρημ (εἰρήνη σο), πατέρα μου. Πῶς εἶσαι; Τί κάνει ἡ κυρὶ σου;.. Μὰ φύγατε ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι; Πές μου, γιὰ πές μου... Μὰ γιατί δακρύζεις;

—Ἄχ! παιδί μου. Ἡ καλὴ μου ἡ κυρὶ, πού μ' ἀγαποῦσε σάν πατέρα τη; δὲ ζῆ πιά. Δὲ ζῆ. καὶ φταῖτε ἐσεῖς... Γιατί, ἀλήθεια, τὴν ἀρνηθήκατε ἔτσι γρήγορα καὶ τὴν ἀφίσατε τόσο ἀπότομα; Γιατί;...

Ὁ Χοῆτος γλώμιασε σάν κερί. Τρίκλιαν τὰ γόνατά του κ' ἕνα σύνερον σκέπασε τὰ μάτια του. Κρατήθηκε μετὰ μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ μὴν πέσῃ. Ἐπίσσε κ' ἐσφιξε τὰ δύο χέρια τοῦ γέρου καὶ τὸν κοίταξε στὰ βουρκομένα μάτια περίλυπα, σαστισμένα, ἀτολιθωμένα.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς διαβάτες, πού περνοῦσαν, τὸν ἔσπρωξε χωρὶς νὰ θέλῃ. Ὁ Χοῆτος παραμέρισε στὴν ἀκρὴ τοῦ δρόμου, κρατώντας τὸ γέρον ἀπὸ τὰ χέρια. Εἶδε πὼς εἶταν ὄξω ἀπὸ τὴ δεινρόφυτη αὐλὴ τοῦ καφενείου,

ὅπου εἶχε ξανακαθίσει κ' εἶχε γνωρίσει τὴν Ἀρμένισσα Ζηριάνα.

—Ἐλα νὰ καθίσουμε, γέρον μου. Ἐλα νὰ μου πῆς τὰ πάντα.

Παραγγεῖλε δυὸ καφέδες καὶ τοὺς προπλήρωσε ὁ Χοῆτος.

Ὁ γέρος ἔμεινε ἀμίλητος μερικὰ λεπτά μόνον στεναγμοὶ τοῦ φεύγαγε. Ἐπὶ τέλους ἄρχισε νὰ λέῃ, κουνώντας ἀπελπιστικὰ τὸ κεφάλι.

—Ἄχ! τὴν πήρατε στὸ λαιμό σας.. Τὴν ἀφίσατε.. Μήτε φανήκατε, μήτε ἀκουστήκατε πιά... Τὴν πρῶτη βραδιὰ τοῦ δὲν ἤρθατε εἶχε φυσικὰ ἀνησυχίσει, μὰ ὄχι καὶ πολὺ.. Ἡ ἀγωνία της ἄρχισε ἀπὸ τὴ δευτέρη μέρα... Στὴν ἀρχὴ νόμιζε πὼς ἄρωστησατε... Ὑστερα, δὲν ἔξαιρε τί νὰ ὑποθέσῃ... Σχεδὸν δὲν ἔρωγε καὶ δὲν εἶχε ὕπνο.. Κλάματα, νεῦρα, δαρμοί... Μ' ἔστειλε νὰ σας ἀναζητήσω... Ῥώτησα κάποιους φοιτητὲς γνωστοὺς σας: κανένας δὲν ἔξαιρε νὰ μου πῆ τίποτε γιὰ σᾶς; μόνον πὼς χαθήκατε ξαφνικὰ... Κλάματα, νεῦρα, δαρμοί.. Πρὶν δεκαπέντε μέρες δηλητηριάστηκε μόνη της.. Νὰ πῶς ἀγαποῦν οἱ Τουρκαλεῖς!.. Κρῖμα... Καὶ σᾶς πιστεύαμε ἐκεῖ μέσα ὅλοι μας τόσο καλὸ!.. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριέ μου...

—Κι' ὁ Κιαζήμ πασσάς;
—Δὲν τοῦκανε μεγάλην ἐντύπωσιν. Εἶπε πὼς ἀπὸ τὸν καιρὸ πού τὴν πήρε, ἔβλεπε πὼς εἶχε δόση μεγάλη τρέλας.
—Καὶ τὸ σπίτι;
—Τὸ σπίτι τὸ ἄδισσε καὶ κουβάλησε τὰ πράματά του στῆς κόρης του ἐκεῖ τώρα μένει. Κ' ἐμᾶς μᾶς πέταξε στοὺς δρόμους... Ἄχ! ἡ καλὴ μου κυρὶ.....
Κι' ἄρχισε πάλι ὁ γέρος νὰ κλαίῃ χύνοντας ἀληθινὰ πατρικὰ δάκρυα.

Ὁ Χοῆτος σηκώθηκε ἀπότομα κ' ἔφυγε. Περπατώντας ἄσκοπα πολὺν ὥρα, νόμιζε πὼς μιλιέται μετὰ πούλι τοῦ τοῦ φωνητα φερεῖ σύρριζα... Κ' ἡ σκέψῃ αὐτὴ δὲν πούφρευγε ἀπὸ τὸ νοῦ... ..

Τ Ε Λ Ο Σ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Προσκαλοῦνται πάντες οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ κάτοχοι προσωρινῶν τίτλων νέου τύπου Συμφωνίας Γενεῦσης δανείου Ἑλληνοβουλγαρικῆς Μεταναστεύσεως, ὧν τὰ προσηρημένα φύλλα τοκομεριδίων ἔχουσιν ἔξαντιμθῆ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1928 ὅπως προσκομίσωσι τούτους ἀπαραιτήτως μετ' ἀριθμητικῆς καιαστάσεως παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ Δημοσίου Χρέους (Τμῆμα Β΄) τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου (Πλατεῖα Μητροπόλεως) πρὸς παραλαβὴν τῶν νέων φύλλων τοκομεριδίων λήξεως ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1929.

Οἱ καιοικούντες ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κράτους, δέον νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς γενομένας αὐτοῖς προσκλήσεις παρὰ τῶν Ταμιῶν τοῦ Δημοσίου.

Δημοσιευθῆτω διὰ τῶν ἡμερησίων «Καθημερινή», «Ἐλευθερον Βῆμα» καὶ «Ἐθνος» καὶ περιοδικῶν «Παντογνώστης».

Ὁ Γεν. Διευθυντῆς
Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ ΤΟΥ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,"

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

(Ἱστορίαι—Ἀνέκδοτα—Περίεργα).

Ἐνας βογυάρος ἐτόλμησε κάποτε νὰ ἀντίσπῃ εἰς τὸν μέγαν Πέτρον. Ὁ Τσάρος κατελήφθη ὑπὸ τὸσου θυμοῦ, ὥστε τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μέση καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν ρίξῃ ἔξω ἀπὸ τὸ παρὰθυρον.

—Μπορεῖτε νὰ με ρίξετε, τοῦ εἶπε τότε ὁ βογυάρος, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ ἔχω δίκην καὶ θὰ τὸ εἰπῶ αὐτὸ ἡ ἱστορία!

Ὁ Τσάρος κατεπλάγη ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν τοῦ βογυάρου. Τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ ἔκτοτε τὸν ἔκαμε τὸν καλλίτερον φίλον του.

Ὁ Ἀβᾶς ντὲ λά Βερν ἐπίνηξεν τὸ 1648 περὶνῶντας ἕνα μικρὸ χεῖμαρον, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν ἀβαθῆ Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ δυστυχήματος αὐτοῦ ἡ περίφημος κυρὶα ντὲ Σεβινιὲ ἔγραψεν εἰς τὴν κόρην της τὴν ἀκόλουθον χαριτωμένην ἐπιστολήν:

«Σὲ εὐχαριστῶ παραπολὺ γιατί σὸ δρόμο σου ἀποφεύγεις τοὺς χεῖμαρρους καὶ τὰ ρυάκια. Μὴν ἐμπιστεύεσαι ποτέ, παιδί μου, σὲ δουλειὰς πού δὲν ἔχουν καμμιὰ θεραπεία ὅταν κἀνῆς τὸ πρῶτον βῆμα στὸ νερὸ. Ὑποσχέσου μου ὅτι σὲ παρόμοιες περιστάσεις θὰ προτιμήσῃς νὰ κἀνῃς περισσότερο δρόμον ὡς πού νὰ βρῆς κανένα γεφύρι, γιατί προτιμότερον εἶνε κανεὶς νὰ κουρασθῇ παρὰ νὰ πνιγῇ».

Ἡ κόρη τῆς κυρὶας Σεβινιὲ ἔμεινε εἰς τὴν ἐξοχήν.

Ὡς γνωστόν, ὁ Ἀριστοφάνης ἐσατύρισε δριμύτητα τὸν Σωκράτην εἰς τὰς «Νεφέλας» του. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔτρεχαν ὅλοι νὰ ἰδοῦν τὴν κωμῆδιαν τοῦ Ἀριστοφάνους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπῆγε ἕνα βράδην καὶ ὁ Σωκράτης. Ὁ περίφημος σοφός, διὰ νὰ δείξῃ περισσότερον τὴν περιφρόνησιν του πρὸς τὴν σάτυραν πού τοῦ ἐγινόταν, ἐσηκώθη ὀρθίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν οἱ θεαταί, οἱ ὁποῖοι τὸν ἀνεξήτων διὰ τοῦ βλέμματός.

Κατὰ μίαν παλαιὰν ρωμαϊκὴν συνήθειαν αἱ νεάνιδες ἐφ' ὅσον ἦσαν παρθένοι δὲν ἐπετρέπετο νὰ καταδικάζωνται εἰς θάνατον. Ὁ τύραννος Τιβέριος εὗρε τὸν μισαρώτερον δυνατὸν τρόπον διὰ νὰ σεβασθῇ τὴν συνήθειαν, ἱκανοποιῶν συγχρόνως τὴν ἀκόρεστον του δίψαν πρὸς τὸ αἷμα. Τὰς καταδικαζόμενας παρθένας ἐμόλυνε διὰ τοῦ δημίου. Μεθ' ὃ διέτασσε τὴν θανάτωσιν τῶν. Ἡ παλαιὰ συνήθεια... δὲν παρεβιάζετο.

Κάποιος παλαιὸς σοφὸς εἶπε: «Διὰ νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ κρίνῃ τις τὸ πραγματικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου, πρέπει νὰ τὸν ἰδῇ γυμνόν ὑπὸ βροχὴν».

Κάποιος Εὐρωπαῖος ἐρωτοῦσε ἕνα Ἰνδὸν πὼς μπορούσε καὶ περπατοῦσε γυμνός, χωρὶς νὰ κρυώνῃ. «Εἶνε ἀπλοῦν, ἀπῆντησεν ὁ Ἰνδός. Ἐπειδὴ ὅλο μου τὸ κορμὶ εἶνε... πρόσωπο. Πὼς δὲν κρυώνει τὸ πρόσωπό σας πού ἐπίσης τὸ ἔχετε πάντα γυμνόν;»

Κατὰ τὸν 11ον αἰῶνα ἡ Γκουτινιέ, σ ζυγος τοῦ δουκὸς τοῦ Μερσί ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀπέδειξε τὴν ἀγάπην της πρὸς τὸν λαὸν τοῦ δουκάτου της περιεργότατα. Ὁ σύζυγός της εἶχε ἐ-

πιβάλει εἰς τοὺς ὑπὸ κούρας τοῦ ἕνα βαρύτατον φόρον. Ἡ δούκισσα τὸν παρεκάλεσεν ἐπιμόνως νὰ τὸν ἄρῃ. Ὁ δούξ διὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῇ τῆς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὸν ἦρε μόνον ἕαν... ἔσπεργε νὰ περιέλθῃ γυμνὴ δόλοκληρον τὴν πόλιν. Ἡ δούκισσα ἄν καὶ ἦτο ἡ ὀραιοτέρα ἀλλὰ καὶ σεμνοτέρα γυναῖκα τῆς ἐποχῆς της, ἀπεφάσισε νὰ κἀμῃ αὐτὴν τὴν θυσίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν προεκήρυξεν ὅτι θὰ ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου ἕκείνος ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ τὴν ἀτενίσῃ γυμνὴν, ἔπλευσε καὶ περιήλθε τὴν πόλιν θεόγυμνη, μετὰ μοναδικὸν κάλυμμα τὰ μακρύτερα μαλλιά της. Εἰς μόνον κάτοικος ὑποκύνας εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς περιεγείας διήνοιξε τὸ παράθυρον καὶ ἀπεπειράθη νὰ ρίξῃ μιὰ ματιά. Ἐφρονεῦθη ἄμέσως καὶ ἔμπρὸς εἰς τὸ παράθυρον τοῦ ἐστήθη ἕ εἰτα ἐν ἀγαλμα περιστῶν ἀνθρώπων προσπαθούνα κατὶ νὰ ἴδῃ.

Κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου τῆς Βουδαπέστης ἀπὸ τὸν Σολιμάν τῷ 1524, ἡ φρουρὰ χωρὶς νὰ ἀμυνθῇ ἐξήτησε νὰ συνθηκολογήσῃ καὶ νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον, ἀφιεμένη νὰ φύγῃ μετὰ τὰς τιμὰς τοῦ πολέμου. Οἱ Τούρκοι ἐδέχθησαν. Καθ' ἣν ὥραν ἡ φρουρὰ παρήλαυνεν ἐξερχομένη, οἱ Γεννίτσαροι ἔσκαπτον καὶ ὑβρίζον τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς. Εἰς ἑκατὸν στρατιώτης ἔξω φρενῶν, ἀπευθύνεται εἰς ἕνα Γεννίτσαρον. «Ἄπιστε, τοῦ λέγει, τί μᾶς κοροϊδεύεις; Τί ἔχεις νὰ πῆς ἐναντίον ἐμοῦ ἔξαφνα. Ἐγὼ δὲν διοικῶ ὑλακούου». Καὶ ἀστραπτίως διεπέρασε τὸν Γεννίτσαρον διὰ τοῦ ξίφους του.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ ἀνθρώποι ὄχι μόνον εἶνε συνήθως ἀγνώμονες, ἀλλὰ πολλακίς καταντᾷ καὶ νὰ μισοῦν ἀκόμη τοὺς εὐεργέτας τῶν. Ὁ Ρακίνας ἔλεγε κάποτε εἰς ἕνα φίλον του.

—Μοῦ κἀνεις πολλὰς καλωσύνας, παρ' ὅλα ταῦτα νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ πάντα.

Κάποιος ἄλλος θυμώσσοφος τῶν ἱπποτικῶν χρόνων, ὁ ἀββᾶς Λεμαίτρ, ὅταν κανεὶς τοῦ ἔκαμνε μεγάλο κακόν, ἐσηκώθη νὰ διερωτάται:

—Μήπως ἄρα γε τοῦ ἔχω κἀμῃ κανένα καλὸ αὐτοῦ; Γιατί ἄλλοιως δὲν βλέπω τὸν λόγον τῆς κακίας του.

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΑΡΡΑΒΟΝΕΣ

Ἡ Δις Κασσάνδρα Γρηγ. Χάρογλου καὶ ὁ Κος Γεώργιος Ἀθ. Γριτσόπουλος, Δημόσιος Ταμίας, ἠρραβωνίσθησαν ἐν Κάστρω (Λήμνου). Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» εὐχεται αὐτοῖς ταχεῖαν καὶ εὐτυχὴ τὴν στέψιν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν κοιμιστῶν ἐπιτρόπων ὅτι ληγούσης τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1928 τῆς προθεσμίας ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπιτρόπων δι' ὀριστικῶν τίτλων τοῦ Δανείου 600 1926 (Β' ἀναγκαστικῶν) δέον ὅπως οὗτοι ἐγκαίρως καὶ πρὸ τῆς 21 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. προσκομίσωσι τούτους εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνταλλαγὴν, ἵνα ἀφ' ἐνός μὲν μὴ ἀποστερηθῶσιν τοῦ δικαίωματος συμμετοχῆς εἰς τὴν κατὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἐνεργηθησομένην 3ην κλήρωσιν τοῦ ὡς ἄνω Δανείου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα μὴ λόγῳ τῶν ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου μέχρι τέλους ἴδιου μηνὸς παρεπιπτουσῶν ἑορτῶν δὲν δυνηθῶσι νὰ ἀνταλλάξωσι τοὺς ἐπιτρόπους αὐτῶν δι' ὀμολογιῶν καὶ παραγραφῶσι τὰ δικαίωματα αὐτῶν ὑπὸ τῆς παραγραφῆς.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικῶν).

ΑΔΕΛΦΟΙ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΙ
ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΑΙΟΛΟΥ - ΣΤΑΔΙΟΥ

ΔΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΤΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

